JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1861. Zaturdag, 17 Augustus. N°. 66.

Hoofd-Bureau, Te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; te *Samarang* bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija* bij LE ROY & Co., te *Pasoeroean* bij WEIJERMANS & Co., te *Cheribon* bij BLOK & Co.; te *Tagal* bij Mevr. de Wed. G. M. VAN BORT; te *Madioen* bij C. A. VAN DER VOORT; te *Padang* bij H. R. VAN WIJK; te *Muntok* bij H. ORTH; te *Amboina* bij A. HARMSEN; te *Makassar* bij W. EEKHOUT & Co. en voor *Nederland* bij J. NOORDENDORP, Rijpenmarkt te Amsterdam.

Prijs per half jaar voor *Batavia*.......... ƒ 12,50.
" " " " *Java*.......... " 15,—.
" " " " *Buitenbezittingen*.......... " 17,50.
" " " " *Nederland*.......... " 22,50.
De betaling geschiedt vooruit.— Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de Vijf woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling 25 "
Behalve het Zegel voor den Lande

Bij deze Courant behooren twee BIJVOEGSELS.

De Mail sluit op Zaturdag den 31sten dezer.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:

K. L. PFEIFFER,
Kapitein der Genie.
en
C. L. VAN POLANEN PETEL.

POERWAKARTA, 9 Augustus 1861. (2710)

Gehuwd:

TH. A. STOECKER
met
A. C. F. VAN AFFELEN VAN SAEMSFOORT,
wed. Mess.

SOERABAYA, 10 *Augustus* 1861.

Eenige kennisgeving. (2750)

Bevallen van eene DOCHTER, *C. J. van der Willigen, Peereboom.*

SALATIGA, 7 *Augustus* 1861. (2772)

Voorspoedig bevallen van twee welgeschapen ZOONS, *J. Groeneveld, geb. Derksema.*

BATAVIA, 12 Aug. 1861.

Eenige en Algemeene Kennisgeving. (2714)

VENDUTIE

Op Maandag den 19den Augustus 1861,
voor het Commissiehuis van
JOHN PRYCE & C°.,
à 4 pCt. Vendusalaris,
VAN EENE GROOTE PARTIJ

JAPANSCHE GOEDEREN,

als: Bezems, Schutsels, Kabaijen, Paijongs, Nachtspiegels, Blaadjes, Koperwerk, Vazen, Tjintjouw.

verder van:

IJZERWERKEN,

Sloten, Spijkers, Zagen, Bijlen, Schaven, Hengsels,
100 kisten Vensterglas,
Rosborstels en Roskammen, Koffijbranders, Koffijmolens, Dommekrachten, Kap- en Verlakt Leder, Militaire Ornamenten, Helmen, Harnassen, Bloempotten, Gelei Vormen, enz. enz.

en ten 11 *ure van:*

500 KISTEN BESTE JAPANSCHE BOOMWAS.

(2717)

De ondergeteekenden zullen op hunne

VENDUTIE

van Dingsdag 20 dezer,
mede verkoopen:
1 Kist KINDERKOUSEN
eenige Kistjes Puike PORTWIJN.

(2771) GEBRS. ROSELJE & Co.

OP DE VENDUTIE

van Maandag den 19den Augustus 1861,
worden nog verkocht:
P. 56 BALEN ROOD GAREN N°. 28.
min of meer beschadigd
en
EEN KOFFIJ PELMOLEN.

Verder:
H P en C. 1113. 3 Balen rood Garen No. 24, 5 Picol.
" 1420. 7 Balen rood Garen No. 28, 11 Picol.

(2718) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE

op Maandag 19 Augustus 1861,
wegens vertrek, voor een Huis achter de Weeskamer,
door
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,
van eenen NETTEN en wel geconserveerden

INBOEDEL,

bestaande uit:

Hang- en Tafellampen, Moderateurs, Spiegels en Schilderijen, Mahony- en andere houten Meubelen, waaronder twee Massief Mahonyhouten Etagerekasten met voorwerpen, Consoles en Tafels met Marmeren bladen, goedgaande Pendules, Canapes, Stoelen, Kasten, Ledikanten, een Pianino expresselijk voor dit climaat vervaardigd, Goud- en Zilverwerken, Porcelein-, Glas- en Aardewerk, eene keurige collectie Bloemen in potten, bestaande grootendeels uit Malmaison's en Devonshires,

voorts nog:

Een nog een zoo goed als Nieuwe Mylord, Twee spannen Wagenpaarden, Eene Hollandsche Melkgevende Koe, Engelsche Wagentuigen, etc.

Daags te voren voor een ieder te bezigtigen. (2716)

VENDUTIE

op Dingsdag den 20 Augustus 1861,
wegens verhuizing:
voor een woonhuis op **Molenvliet Paal I**, door
VAN RIET & TER GOUW,
van eenen netten en goed onderhouden

INBOEDEL,

bestaande uit:

Hang- en Tafellampen, Stolpen, Spiegels, Schilderijen, Stoelen, Banken, Tafels, Kasten, IJzeren Ledikanten, Samarangsche Rottingstoelen, Pendules.

Een welluidend Seraphine orgel.
Eene prachtige Speeldoos.
Een welluidend Draaiorgel.
met 4 rollen, 40 airs.

Alsmede:

1 Span hardloopende WAGENPAARDEN (Makassaren)
3 hardloopende BENDIEPAARDEN.
1 perfect gedresseerd MAKASSAARSCH-RIJPAARD. hoog 4 voet.

WAGENS, BENDIES, Eene zeer ligte HANDKAROS, Tuigen, enz. enz.

(2723)

VENDUTIE

op Dingsdag, 20 Augustus 1861,
voor het Commissiehuis van
GEBRS. ROSELJE & C°.,
van
73 krandjangs Suiker,
in beschadigden staat gelost uit het Ned. Schip *Vriendentrouw.*

Voorts:

de ondervolgende partij LIJNWADEN,
in beschadigden toestand van Nederland aangebragt, t. w.:

2 kn. 5/4 MADAPOLLAMS.
6 " 6/4 "
3 " 7/4 "
1 " 6/4 gebl. SHIRTING.
1 " 80 do. ruwe "
2 " 4½/4 ongebl. KATOEN.
1 " 5/4 " "
1 " 6/4 " "
1 " bl. KAINS.
35 Balen rood GAREN, No. 28.

Wijders:

100 Jap. pors. TOILETGARNITUREN of WASCHSTELLEN.
6 " " TAFELSERVIEZEN.
10 kn. Jap. SCHUTSELS van 6 en 8 bl.
5 " " " klein formaat.
25 " " SAKKI.

Alsmede

Diverse Kramerijen, ord. Schilderijtjes, witte en gekleurde Overhemden, Lakens, Linnen, Batisten Zakdoekjes, etc., etc. (2724)

Op den 20sten dezer *maand* zullen de ondergeteekenden in Vendutie verkoopen:

S L & C No. 28 1 baal Rood Garen No. 28.
" 34 1 " " " " 24.

door zeewater beschadigd aangebragt van Nederland.

(2760) GEBRS. ROSELJE EN Co.

Vendutie

op Woensdag, den 21 Augustus,
voor de Toko van

J. BROWN,
op Passar-Pisang,
à 6 en 4 pCt. Vendu-Salaris:
van den Boedel van wijlen Mevr. de Wed.
BUCHANAN,
bestaande uit:

Meubelen, Kleederen,

Aardewerk, Koffers, Trommels, Martevanen, Potten, een IJzeren Geldkist, een Kam met brillanten, Zilverwerk, waaronder Bekers, een groot en welluidend Gamalangspel, afkomstig van Solo, een Bendy, Buffels, Padie, enz. (2730)

De Ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van Donderdag aanstaande Verkoopen:
voor rekening van belanghebbenden:

5 Balen Zeildoek.
1 " Twist.
2 kisten Chitz.

door zeewater beschadigd.

(2770) AMMELEN, DENNISON EN CO.

Hout-Vendutie

op Woensdag, den 21sten

Augustus 1861,

OP HET

Heemradenplein,

door

JOHN PRYCE & CO.

(2719)

Op de Vendutie van den 21 dezer,

zal alsmede worden verkocht:

Paarden, Wagens, Koeijen,

ENGELSCHE TUIGEN,

DRANKEN, PROVISIEN,

Boter, Kazen, Hammen, Okkernooten, Port-, Madera- en Sheraswijn, Eng. Mosterd, Carrots. Azijn, Bier en Scheeps-Brood in vaten. Water-, Wijn-, Lamp- en Vinger-Glazen, Stop- en Monsterflesschen, Vogelzaad, Haarlemmer- en Codlever-Olie, Traan,Jownsends, echt Sarsaparilla, Echte Arabiesch Gom in Kistje van 50 ponden, Echte Mandarin Gember, 2 Orgels, waarlooze Wagen- en Bendij leidzels. Eau de Cologne en Odeurs, salpeter, Salmoniac en Soda, eenige Geweeren en Americaansche Klokken.

(2731) J, BROWN.

Op Donderdag, den 22 dezer,

zullen de ondergeteekenden

OP VENDUTIE

verkoopen:

52/80 Gedeelte van een

Tuin-, Wei- en Zaai-

LAND,

gelegen PELLA-MAMPANG,

Westerveld, blok N, No. 2, bij de verponding geregisteerd onder No. 6936, staande ten name van Njonja TANA-IM.

(2763) ABEELEN, DENNISON & Co.

VENDUTIE

Op Donderdag den 22 Augustus 1861,

voor het COMMISSIEHUIS van

Abeelen, Dennison & Co.,

van

Diverse Lijnwaden,

GAREN, Engelsche WAGEN- en BENDIETUIGEN, Extra fijne MANILLA SIGAREN-KOKERS, 19 vaten AMERICAANSCH MEEL.

3 IJZEREN WATER-KETELS,

1 MELK-KOE, VAN BENGAALSCH RAS.

Een stel MEUBELEN bekleed met Imitatie-Leder, SALON en CRINOLINE-STOELEN,

1 Gouden Time Keeper,

van Ch. FRODSHAM, Londen, op de voorgaande Vendutie niet verkocht. (2761)

De ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van Donderdag aanstaande

zonder reserve verkoopen:

Voor rekening van belanghebbenden:

1 prachtig gebeeldhouwd massief Mahoniehouten BUFFET, met marmerblad.

1 do. do. PHYCHÉ, Toilet-Spiegel, hoog $2\frac{10}{100}$ Ned. ellen.

2 do. do. TAFELS, met marmerbladen.

2 do. do. CANAPÉS à MEDAILLON, bekleed met Velour d'Utrecht.

2 do. do. Voltaires, do. do.

12 do. do. FAUTEUILS, met do. do.

8 TABOURETTEN, met dito.

2 ps. waarlooze BEKLEEDING en PASSEMENT,

min of meer beschadigd, aangebragt van Nederland.

(2762) ABEELEN, DENNISON & Co.

Kommissiehuis

van

J. SPEET.

Op Vrijdag den 23sten Augustus,

zal na afloop der

Producten veiling à 2 pCt.,

Zonder Reserve worden verkocht:

tegen 1 pCt. Vendusalaris.

$184\frac{1}{2}$ Karaat Witte BRILLANTEN.

$143\frac{7}{8}$ „ DIAMANTEN of ROZEN.

146 Reaal Sidney GOUD in STAVEN.

(2756)

Vendutie

op Vrijdag den 23ste Augustus 1861,

voor het Commissiehuis van

J. Speet,

tegen 2 pCt. Vendusalaris:

van 258 Picols beste Java KOFFIJ,

„ 500 „ Eerste soort witte TAFEL-RIJST, van de oogst 1861,

„ 480 „ RIJST 2de soort oogst 1860,

„ 5000 PLANKEN voor Zolders,

„ 50 mandjes beste witte SUIKER,

„ 258 zakken GABA, voor paardenvoeder,

De KOFFIJ en RIJST, zal bij kavelingen van 5 zakken worden verkocht, de monsters der KOFFIJ en RIJST zijn van af heden bij den ondergeteekende te bezigtigen.

(2755) J. SPEET.

BOEKEN-VENDUTIE

In de Societeit de Harmonie, des avonds ten $7\frac{1}{2}$ ure.

De ondergeteekende zal op Vrijdag 23 dezer in plaats van de geannonceerde werken verkoopen:

eene kleine maar keurige verzameling

WETENSCHAPPELIJKE WERKEN,

waaronder uitmunten:

SEPP, NEDERLANDSCHE VOGELEN, pracht exemplaar.

SIEBOLD, NIPHON.

RUMPHIUS, edit. BLUME.

HORSTBURG, ZEEMANSGIDS 1855:

SCHRöDER, TINDAL en SWART, VERHANDELINGEN betreffende de zeevaart, 17 deelen.

Benevens eene merkwaardige verzameling zoo oude als nieuwere **Reisbeschrijvingen,** enz., enz., meerendeels prachtig gebonden en bijzonder goed geconserveerd.

Verder een fraai exemplaar van **Valentijn's Oud- en Nieuw Oostindië, Daendels,** N. O. I. Bezittingen, **v. Hoëvell, Tijdschrift voor N. I. 1838—1857.**

Eindelijk eene belangrijke verzameling modellen van machines bij de Bergwerken in Saxen in gebruik.

Alles op den verkoopdag te bezigtigen.

(2765) H. M. VAN DORP.

OP DE AVOND VENDUTIE

van Vrijdag 23 Augustus, zal mede verkocht worden:

EEN ZEER GROOTE TOOVERLANTAARN,

op voetstuk

met KUNSTLICHT en PLATINA reflecter, benevens een aantal bewegelijke BEELDEN, uit de Fabriek van CHEVALLIER.

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 1861. (2748)

---

op Dingsdag den 27 Augustus 1861

ZULLEN

VAN RIET & TER GOUW,

VENDUTIE HOUDEN

ten huize van Mevrouw de Weduwe

T. LEON geb. **VRIJDAG,**

TANAH ABANG,

van eenen zeer netten zoo goed als nieuwen

INBOEDEL,

waarvan bijzonder attentie verdient

1 Zwart EBBENHOUT antique Ameublement, 1 bruin met GOUD dito dito, 1 massa speksteenen CHINEESCHE VOORWERPEN, 2 antique KASTEN en andere ANTIQUITEITEN. (2691)

VENDUTIE

Op Maandag den 26 Augustus 1861,

ten huize van den Heer

J. J. THEBEN TERVILLE,

op PARAPATTAN, door

Cassalette & Co.,

van eenen zeer goed onderhouden INBOEDEL.

bestaande in MAHONIE & ANDERE HOUTSOORTEN MEUBELS, als:

Ledikanten, Kasten, Tafels, Stoelen, Toiletten, Banken, Consoles, Etagèrekasten, Schrijftafels, Speeltafels, Knipen, enz:, enz.

GOEDE LAMPEN, als: Kroon,- Tafel,- Muur en Hanglampen, Spiegels en Schilderijen, een keurig porcelein Eetservies voor 24 personen, fijn Zilver- en Pleetwerk, Glas- en Cristalwerk en divers Huisraad, Martevanen, enz.

Voorts:

een voor dit klimaat expresselijk vervaardigd

PIANINO,

van de RUIJTER,

EN

3 span zeer goede Wagenpaarden,

ZADELS EN TUIGEN,

1 Vis-à-Vis, 1 Palanquin en Stadwagen,

1 *Melkgevende Koe en Kalf,*

Bloemen in potten, etc., etc.

Zondag te voren den 25sten voor een ieder te bezigtigen.

(2732)

Op Dingsdag den 3den September 1861

zullen de ondergeteekenden ten 11 ure precies, verkoopen:

3 NIEUWE STOOMSUIKERMOLENS,

inmiddels te bezigtigen,

en daarna circa

300 pikols Billiton Tin,

in kavelingen van 25 picols.

(2720) JOHN PRYCE & Co.

Let wel!

De aangekondigde openbare veiling van de aan Jhr. F. DE KOCK toebehoorende **onderneming voor den aankap en het zagen van hout te Pontianak,**

is uitgesteld

tot de eerste dagen van SEPTEMBER aanstaande.

De zaak is inmiddels uit de hand te koop.

Informatien inmiddels te bekomen bij

(2733) F. ALTING MEES.

PUIKE VATWIJN

St. Emilion.,

à f 40 per 4 dozijn.

(2692) VAN WALCHREN & VAN DORP.

PHOTOGRAPHISCH ATELIER

RIJSWIJK.

VAN

WALTER WOODBURY.

Dagelijks geopend van half acht tot 12 uur.

(2734)

SELTERSWATER.

Het beroemde en thans ook hier zoo zeer gevraagde

SELTERSWATER van ***Dr. Struve*** te **Keulen** is alleen verkrijgbaar bij

WINSSER, DE LANGE & Co.

(2722) *te Batavia.*

Societeit de Harmonie.

STAFMUZIJK

op Donderdag den 22sten Augustus a. s. des avonds ten 8 ure.

Namens de Directie:
De Secretaris,
(2758) E. JEEKEL.

JAPANSCHE SCHUTSELS

van 6 à 8 bladen.

(2713) VAN WALCHREN & VAN DORP.

Ontvangen:

Behangsel Papier met rand.

(2721) JOHN PRYCE & Co.

Weder Ontvangen:

eene kleine bezending van het gerenommeerde

STRIJKVERNIS,

voor RIJTUIG- en MEUBEL LEDER.

(2725) GEBRS. ROSELJE & CO.

Direct Ontvangen:

Een groot assortiment

Fransche

PROVISIEN EN DRANKEN,

als:

PETITS POIS, CHAMPIGNONS, TRUFFELS, PATÉS DE FOIE GRAS, LAMPROIE, JULIENNE, enz.

Vruchten op water en op brandewijn, Fruits Candis, Olives farçies, Olives au sel, Capres, Tomates, Prunes d'Ente,

VIJGEN, CHOCOLAT LOUIS, WIJNAZIJN en à L'ESTRAGON, MARASCHINO, Beste SALADE OLIE, VERMICELLI, MACARONI in kistjes.

Beste TAFELWIJN, in kistjes à 4 dozijn, St. Estèphe, merk Eyquem, Ludon Médoc, St. Julien. merk Bauer, in kistjes à 1 dozijn, Chateau Lafitte en Larose, Bourgogne, enz.

CHAMPAGNE CLIQUOT,

Cognac, Rhijnwijnen, Absinthe, Kirschenwasser, Liqueuren en Maagbitter van Focking, Sheras Wijn.

PARFUMERIEN van de Sociteit Hygienique.

HUILE PHILOCOME, enz,

Een groot assortiment

FRAAI KINDER SPEELGOED,

verder:

Fromage Gruyère, Gezouten Spek per stuk.

(2711) LEROUX & Co.

BRANDON & Co.

In de nieuwen en fraaije MAGAZIJNEN in de STAD en op RIJSWIJK.

Zijn wederom ontvangen, alle soorten van

Heeren Mode-Artikelen,

en Goederen voor REPATRIEERENDE PERSONEN, waaronder: Eene GROOTE PARTIJ

Mail Koffers en Reiszakken.

Alle KLEEDINGSTUKKEN worden in twee maal vier en twintig uren geleverd, en naar den laatsten smaak gemaakt.

De zoo prachtige

Amerikaansche Naai-Machienes,

zijn gedurig in werking, en dagelijks voor het GEEERDE PUBLIEK in de stad ter bezigtiging. (2773)

Pas ontpakt:

3 PIANINO'S,

uit de fabrijk van KUPERS & ZOON, te AMSTERDAM, waaronder een

CABINETSTUK,

op de laatste Tentoonstelling te Amsterdam met de zilveren medaille bekroond.

(2751) CASSALETTE & Co.

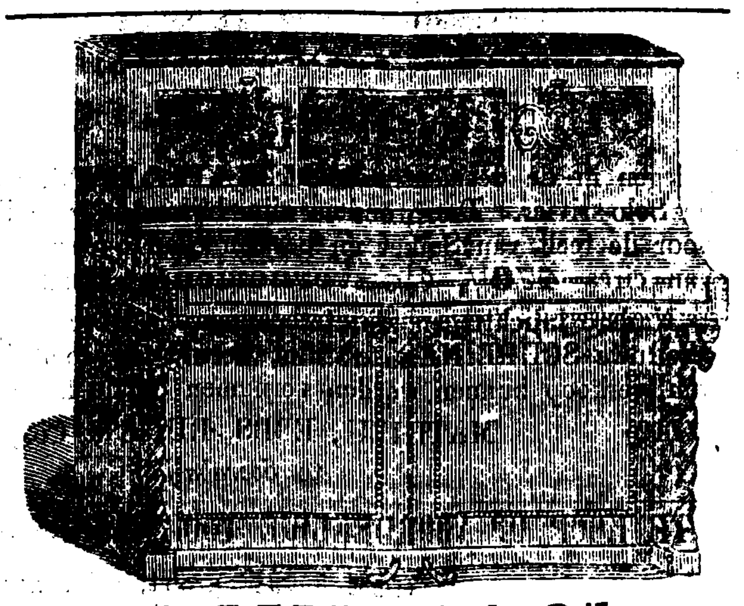

F. BERDEN & Cie
FABt DE PIANOS
A BRUXELLES

Uithoofde der veelvuldige aanvragen, geven de Ondergeteekenden kennis, dat zij dagelijks per de schepen **Julie** en **Hendrika** wachtende zijn:

8 van de zoo gunstig bekende PIANINO'S,

uit de fabriek van **F. Berden & Cie.**, te ***Brussel***, waaronder:

2 Pracht Exemplaren, Concertstukken.

CASSALETTE & Co.

Alhoewel er nog geen voorbeeld is, dat de PIANINO'S (voor dit land vervaardigd van bovengenoemde Fabriekant) door den invloed van het klimaat geleden hebben, zijn er op nieuw (door denzelven tot meerderen waarborg), eenige op ondervinding gebaseerde verbeteringen aangebragt, en zijn wij steeds geautoriseerd voor de soliditeit der door ons verkocht wordende Instrumenten in te staan.

(2744) CASSALETTE & Co.

JE MAINTIENDRAI

VAN ARKCEN & CO.

JUWELIERS,

Instrument- en Uurwerk-Fabriekanten

van

Z. M. den Koning der Nederlanden,

hebben de eer het publiek bij deze te berigten, dat zij hun Etablissement alhier hebben gevestigd tegenover de HARMONIE naast de Toko van den heer **Saljers**, en ruim voorzien zijn van zeer prachtige en uitmuntende

UURWERKEN

enz., enz., welke zij door hunne Associatien met de grootste Fabrieken in Europa, in staat zijn tot uiterst geringe prijzen te verkoopen.

Alle nieuw geleverde Uurwerken worden twee jaren en alle gerepareerde een jaar door hen geguarandeerd. Tevens zijn zij geneigd Abonnementen per jaar aan te nemen voor onderhoud van PENDULES en andere UURWERKEN. (2775)

Met de *NEDERLAND*

Kapitein HOEKSTRA,

Ontvangen:

Prachtige ZWART en WITTE MARMEREN

Tombes en Zerken.

(2747) T. B. IHNEN.

---

50 stuks Versch gerookt Vleesch,

pas aangebragt per *Nederland*, *heden ontvangen bij*

(2759) VAN WALCHREN & VAN DORP.

Pas Ontvangen:

750 flesschen à 1 ons

Echte Sulfate de Quinine,

van THIBAUMERY & DUBASC te *Parijs*, ***à contant f 8,—.***

bij

(2742) CASSALETTE & Co.

Gestreepte Shirting voor Kindergoed.

Engelsche Hemden,

van verschillede kwaliteit,

ENGELSCHE WITTE MANS SOKKEN.

Ontvangen bij

(2726) GEBRS. ROSELJE & Co.

VERKOOPHUIS.

In Commissie ontvangen:

het wel gelijkend afbeeldsel van Nêerlands grooten dichter Tollens,

genomen naar deszelfs standbeeld te Rotterdam (in gips MEDAILLON) door den Pleister gieter Du Bois.

(2754) W. S. VAN HOGEZAND Sr.

De Toko Rolufs & Co.

is verplaatst

in het pakhuis vroeger geoccupeerd door de gewezene firma LEVERT EN Co. nabij de groote boom. (2752)

FAMILY HOTEL.

Nos. 44 & 45 Light House Street.

GALLE.

This ESTABLISHMENT conducted by an **English Gentlewoman** aims expressly at providing respectable Strangers on passage, or making a brief stay, with every attainable requisite for Comfort and Convenience.

House Cool and conveniently situated, Beds clean, Attendance ample, well kept Table, best Wines, Conveyances at hand, Uniform civility maintained, Native Imposition and Trickery discountenanced, Servants well paid and forbidden on pain of dismissal to solicit presents.

Hot and Cold, Salt and Fresh Water Baths as required.

Mrs. BARYBROOKE, Proprietress.
(2652)

Mr. Phillips,

MECHANICUS-DENTIST,

is verhuisd van het KONINGSPLEIN naar RIJSWIJK, ten huize van den Heer ***Woodbury***, photograaph. Binnen eenige weken denkt hij *Samarang* en *Soerabaija* te bezoeken.
(2694)

In den vroegen ochtend van den 13den dezer uit den stal vermist, meer dan waarschijnlijk ontvreemd:

EEN PAARD,

van Preanger ras, donker appelschimmel, hoog circa 4 voet 2 duim, nog zeer jong.

A. D. BOSCH.
Inspecteur der Kulturen.
(2753)

EEN HOLLANDER bezittende het diploma van **Ingenieur**, en sedert ruim TWEE JAREN PRAKTIESCH werkzaam, zoekt eene betrekking, hetzij op eene FABRIEK, of wel bij eene LANDELIJKE ONDERNEMING.

Nadere informatiën aangaande ***bekwaamheid*** en ***gedrag*** zijn te bekomen op FRANCO aanvraag, onder La. A., bij de Heeren

(2767) B. KOPERSMIT & Co.

Verloren:

op Vrijdag den 16den dezer, gaande van het **Koningsplein** langs **Noordwijk**, de **Sluisbrug**, het **Hospitaal**, **Parapattan** en terug naar het **Koningsplein**,

EEN GOUDEN ARMBAND.

De vinder wordt verzocht denzelven te bezorgen bij den Heer H. M. VAN DORP, tegen desverkiezende ruime belooning. (2768)

Te koop:

Eene Pianino mechanique,

met een groote voorraad muziek.

Te bevragen bij

N. VAN DER BEEK.

(2764) *op Noordwijk*

TE KOOP

eene vertikale Hoogdruk

STOOMMACHINE

van 16 Paardenkracht

EN

SUIKERRIETMOLEN,

uit de *fabriek* van de zoo gunstig bekend staand. firma **Fawcett, Preston & Co.,** *Liverpool*, onlangs aangebragt per **„*Seaforth*"**, waarvan de afmetingen zijn als volgt:

DIAMETER DER CIJLINDER, 26 Eng. duimen,
LENGTE „ „ 54 „ „
DIAMETER der Cijlinder (Stoommachine), 14 Eng. dm.
LENGTE „ Slag van „ 42 „ „
DIAMETER „ Stoomketel, 5 Eng. voeten,
LENGTE „ „ 14 „ „

Een waarloos stel SPOORWIELEN, voor de ROLLEN, alsmede:

twee overkompleete KOPPELBOSSEN, voor de zoogenaamde **„double gearing"** aanwezig.

Deze Machine van de fraaiste Constructie en hechtste bewerking, wordt door de ondergeteekenden gegarandeerd.

(2735) MORGAN, MELBOURN & Co.

TE KOOP,

EENE WAGENVERHUURDERIJ

met een zeer goed woonhuis,

Te bevragen bij

RENAUD,

Horologiemaker.

(2766) Molenvliet.

TE KOOP

EEN SUIKERMOLEN,

van de **LOWMOOR COMPANY** met Cylinders van 24 bij 48 inches en de benoodigde IJzerwerken voor Waterrad compleet, wordt binnen kort (dagelijks) van ENGELAND verwacht.

De zoo voordeelig bekende wijze van bewerking van deze Company zal wel eene voldoende waarborg voor de hoedanigheden van deze Molen zijn.

In voorraad verschillende afmetingen van

SUIKERPANNEN,

alsmede waarlooze stukken geschikt voor

WATERMOLENS

van de Lowmoor Fabriek.

Complete stellen van de benoodigde IJzerwerken voor

Water-Raderen, enz.

PITCAIRN, SYME & Co.,

(2550) *Agenten van de Lowmoor Company.*

TE KOOP EEN HUIS, op den weg naar TANABANG.

Te bevragen bij

de O. I. Maatschappij van Administratie en Lijfrente. (*Kantoor Batavia*)

(2757)

Te Koop:

Onder nadere goedkeuring van het Gouvernement,

De Huurregten van het land

TEMOELOES

en Onderhoorigheden,

gelegen in de residentie **SOERAKARTA** aan de Solo rivier. De gronden zijn bijzonder geschikt voor de teelt van Suiker en beslaan eene oppervlakte van circa **476¼ Gouvernements Bouws.**

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij Mevrouw de Weduwe SCHREINER te Solo, terwijl de condition van verkoop kunnen worden vernomen bij de firma

(2712) MATHIEU, EBBS, RUIJS & Co., te *Soerabaija.*

TE KOOP OP VOORDEELIGE VOORWAARDEN:

Een ERF groot, ruim 2000 (twee duizend) vierkante roeden, met deszelfs TWEE WOONHUIZEN en eene

WAGENVERHUURDERIJ VOOR 72 PAARDEN, (alle van steen) gelegen naast het ***Kavallerie Kampement***, en te bevragen bij de Heeren

(2746) TIEDEMAN en VAN KERCHEM.

TE KOOP:

BANKACTIEN.

(2695) J. SPEET.

Te Koop:

3 Sydney-PAARDEN.

Bij

(2773) VAN SLOOTEN, MORGAN EN Co.

TE HUUR EEN HUIS

staande op het Koningsplein, laatst bewoond door den heer *Broex.*

Te bevragen bij

(2709) G. INGRAM.

TE HUUR EEN HUIS

in de Beerendrechtslaan.

Adres

(2708) A. THIEBAULT.

NEDERLANDSCH INDISCHE

Escompto-Maatschappij.

De Directie maakt bekend, dat tot nadere kennisgave **GELDEN IN DEPOSITO** zullen worden aangenomen op de volgende Rente Basis:

bij 14 dagen opzegging tot 4½ pCt. 's jaars.
Op 3 maanden vast „ 5 „ „
„ 6 „ „ „ 5½ „ „
„ 12 „ „ „ 6 „ „

Namens het Algemeen Bestuur,

TIEDEMAN & VAN KERCHEM.

(2736) *Directeuren.*

NAMENS PRESIDENT en DIRECTEUREN der *Javasche Bank* wordt bekend gemaakt dat het tarief van renten is gewijzigd als volgt:

Disconto van	particuliere acceptatiën. . .	9 pCt.
„ „	Vendu acceptatiën van Batavia, Samarang en Sourabaija .	8 pCt.
„ „	Vendu acceptatiën van de binnenlanden van Java en van de Buitenbezittingen.	9 pCt.
Rente op	beleeningen.	9 pCt.
„ „	voorschot op specie.	8 pCt.

De Secretaris,

H. ROGHUSSEN.

BATAVIA, den 16den Augustus 1861. (2749)

ROYAL

INSURANCE COMPANY

of LIVERPOOL.

BRAND- EN LEVENSVERZEKERING.

KAPITAAL GROOT **2.000.000.—** PONDEN STERLING.

De ondergeteekenden, Agenten van bovengenoemde Maatschappij, gaan steeds voort, met verzekeringen te sluiten tegen brandschade op PAKHUIZEN, GOEDEREN en WOONHUIZEN met AMEUBLEMENT, gelegen in de hoofdsteden of nabijheid zelven, alsmede op

THEE-, KOFFIJ- en SUIKER-ETABLISSEMENTEN OP JAVA.

Zij nemen de vrijheid het publiek te herinneren, sedert kort ook LEVENSVERZEKERING bij Batavia Branche gevoegd is en zij dus gereed tot het sluiten daarvan op de voordeeligste voorwaarden. Het uitgebreide Kapitaal van deze Maatschappij in verband met de jaarlijksche opbrengst van dan 300.000 Ponden Sterling en een aanwezig fonds van ruim 700.000 Ponden Sterling, leveren voldoenden waarborg voor hare soliditeit, terwijl de premien van verzekering even matig zijn als die andere Maatschappijen en bij schade de voldoening op de promptste wijze geschied.

(2552) PITCAIRN, SYME & Co.

JAVA-BODE.

HH. Inteekenaren op bovengenoemd Blad die genegd zijn met hun abonnement voor het **Tweede half jaar 1861** voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor ***franco*** toe te zenden.

Prijs voor het Tweede halfjaar:

voor **Batavia**.	ƒ 12,50
„ **Java**.	„ 15,—
„ **de Buitenbezittingen**	„ 17,50
„ **Nederland**	„ 22,50

Brieven ***franco*** aan den *Administrateur*,

H. M. VAN DORP.

Ingevolge bekendmaking van den Directeur van Financiën dd. 4 Mei ll., kan men bij Hoofden van gewestelijke besturen Wissels en Stortingsbewijzen erlangen ter overmaking van Gelden, wel afdragen aan de navolgende Heeren: **Blok &** te Cheribon; Mevrouw de Weduwe **G. M. Dorp** Tagal; **de Groot, Kolff & Co.** en **C. T. van Dorp** te Samarang; **Le Roy & Co.** te Soerabaija; **Weijermans & Co.** te Pasoeroean; **G. H. Hoogeraad** te Madioen, **H. Orth, Pz.** te Muntok; **H. J. Wijk, Rzn.** te Padang; **Eckhout & Co.** te Makassar; **Harmsen**, te Amboina en voor de niet genoemde Buitenbezittingen bij de Agenten der schepen van Heer **W. Cores de Vries.** (270

Nederlandsche

Staats-Loterij.

Collecte van Mr. C. A. DE VASS

te *Leijden*,

bij wien in de laatst uitgetrokken 244ste Staats-Loterij zijn gevallen op

No. 14088 een Prijs van ƒ 50,00
„ 4555 „ do. „ 20,00

LOTEN

voor de thans trekkende 245ste Loterij zijn per MAIL ontvangen en te bekomen:

1 HEEL LOT . . . . ad ƒ 100
1 HALF „ . . . . „ 50.
1 VIJFDE „ . . . . „ 20.

te Batavia, bij G. KOLFF & Co.,

te Samarang, bij DE GROOT, KOLFF & C

Met het Extra snelzeilend Fregat

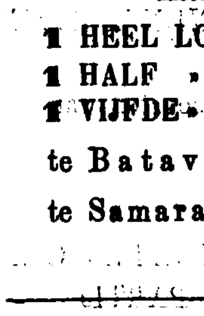

Noach,

kapitein P. WIERIKX

bestaat nog gelegenheid tot overvoer van TWEE of DRIE PASSAGIERS naar NEDERLAND.

Het Schip zal met het eind dezer maand direct hier de reis aanvaarden.

Reflecterende, gelieve men zich te vervoegen

de Agenten,

(2745) J. F. VAN LEEUWEN &

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag, 17 Augustus 1861, N°. 66.

PILLEN CAUVIN.

Geen enkel Geneesmiddel is krachtiger om verstoppingen weg te nemen, die de zoo bestendige oorzaken zijn van de ongesteldheden der vrouwen en van ieder die een zittend leven leiden moet.

Daar zij vooral uitstekende diensten bewijzen bij verkoudheden, aandoeningen der luchtorgen der longen, gal, enz. en bij ontstekingen en koorst, zijn zij vooral bij dit gure weer aan te prijzen.

Thans verkrijgbaar te Samarang bij
F. H. PRINGIERS,
te Soerabaija bij DE STURLER en FAGNOTTI,
„ Poerwakarta bij A. BÉDIER en bij de Hoofddepôt-houders voor den geheelen Indischen Archipel.

(In het groot à Contant rabat).

(2693) GEBRS. BEIJNON.

Op nieuw Ontvangen:

2000 flesschen van het wereldberoemde geneesmiddel

REVALENTA ARABICA,

van ***Barry du Barry & Co.***, te *London.*
Op 1/4 en 1/2 fl. tegen verminderde prijzen
à contant.
Verkrijgbaar bij
(2743) CASSALETTE & Co.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY.

Sterfgevallen ten gevolge van beroerten moeten meest toegeschreven worden aan onvoorzigtigheid of verzuim. Lieden van zware en opgedrongene gesteldheid, die zekere aanleiding er toe hebben, moeten hunne toevlugt nemen tot dit bezadigend en langzaam genezend middel, wanneer zij eenige zwaarte in het hoofd bespeuren, of eenige verkeerde opgewondenheid der zenuwen, wanneer zij dit getrouw doen zullen zij bevrijd blijven van beroerten alsmede van alle ziekten des harten die niet voorkomen uit misvormdheid of eenige verandering van vorm. Deze pillen bekleeden de eerst plaats in de materia medica als een middel om den loop des bloeds te regelen en hetzelve te zuiveren van alle kranke deelen.

Doosjes Pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Batavia	bij S. B. van Kleeff & Co.
„ Banjoemaas	„ M. S. Cheriman.
„ Soeracarta	„ W. Veldman.
„ Djocjocarta	„ Buijn & Co.
„ Salatiga	„ F. Kruthoffer.
„ Tagal	„ Wed. Dort.
„ Cheribon	„ W. Galistan.
„ Cheribon	„ M. Blok en Co. (2740)
„ Samarang	„ H. L. Lijon en Co.
de Groot, Kolff & Co.	en de hoofd agenten Soesman & Co.

Nederlandsch-Javaansch
ZAK-WOORDENBOEKJE,

voornamelijk ten dienste van wie zich 't Javaansche schrift nog niet hebben eigen gemaakt, door
P. JANSZ en **H. C. KLINKERT.**

Prijs *f* 3.—

Dit boekje, het eenige tot nog toe bestaande, dat geheel met Hollandsche letter en in zakformaat is gedrukt, zal gewis in eene groote behoefte voorzien.

Voorhanden bij de boekhandelaren H. M. VAN DORP te *Batavia*, Gebs. GIMBERG te *Soerabaija* en
den Uitgever,
G. C. T. VAN DORP
(2706) te *Samarang.*

Van de Pers verschenen:
De NIEUWE UITGAVE der

INDISCHE WETBOEKEN,

uitgegeven onder toezigt van
Mr. P. F. L. U. LAST,
Raadsheer in het Hoog-Geregtshof van Ned. Indië.
Prijs *f* 13,—.
De Uitgever,
(2769) H. M. VAN DORP.

MACHINERIEN.

De Ondergeteekenden, Agenten van de Heeren
GEORGE BUCHANAN & Co.,
Ingenieurs van York Place Ironworks,
ABERDEEN & *Bucklersbury*, LONDON,
Fabrikanten van Stoommachines en Ketels, Waterbouwkundige Toestellen; IJzeren Schepen en Praauwen; gegoten en geslagen IJzeren Spanten, Spoorweg-, Dok- en Haven- IJzeren Materialen, etc., etc.,
nemen de vrijheid Fabrikanten, Landeigenaars en anderen te herinneren, dat zij voortgaan met het leveren van alle soorten van

WERKTUIGEN,

in gebruik bij de bereiding van
Suiker, Koffij, Rijst, Olie, Kalk, Steenen, enz., enz.,
alsmede ook:

Zaagmolens,

VERVOERBARE STOOM-MACHINES, POMP-MACHINES voor IRRIGATIE DOELEINDEN, of tot het vullen van in de hoogte gelegene BADKUIPEN, STOOMKETELS, enz., enz.

Juist van ENGELAND ontvangen:

TWEE GROOTE EN VERMOGENDE STOOM-SUIKERMOLENS,
van welke een met cylinders van 54 × 26 Eng. duim en de ander van 60 × 28 Eng. duim.

Een dubbeld stel luchtledige pannen (Vacuumpans),
bestaande uit *Twee Koperen Howard Pannen*, elk van 6 voet en 6 duim diameter met STOOMKETELS, LUCHTPOMPEN, HEATERS, ONTVANGERS en STOOMPOMP compleet.
als ook:

TWEE WETZELPANNEN
met verbindingspijpen om te werken door STOOM, WATER, TREKVEE of HANDEN.

Als ook bieden zij Te Koop aan

Eenige superieure PERSPOMPEN,
pas ontpakt, geschikt om Badkuipen in Woonhuizen of Ketels van Stoommachines met heet of koudwater te vullen.

(2551) PITCAIRN, SYME & Co.

Machinerien.

De Ondergeteekenden, Agenten op Java van de Heeren

H. O. ROBINSON & C°.

Ingenieurs te Londen,
hebben de eer te berigten aan Heeren SUIKER-FABRIEKANTEN en verdere belanghebbenden, dat thans bij hen voorhanden is:

EENE AFZONDERLIJKE

SUIKERRIET-MOLEN,

met Cylinders van 54 dm. lang en 28 dm. diameter,
Benevens:

Twee stel dubbele patent Cylindervormige

Suikerpannen,

van 5 stuks ieder met fornuizen en waarlooze stukken, liggende de teekeningen en specificatien ten hunnen kantore ter bezigtiging.

De Heeren **H. O. ROBINSON & Co.,** hunne Etablissementen eene groote uitbreiding gegeven hebbende, zoodat zij in staat zijn aan de voortdurend alom vermeerderende aanvragen van hunne MACHINERIEN te voldoen, kunnen thans iedere order, waarmede men hen zal willen begunstigen, met den meesten spoed ten uitvoer brengen, terwijl de Ondergeteekenden gereed zijn alle orders aan te nemen op STOOM- en WATER-SUIKERRIETMOLENS, WATERWIELEN, VACUUMPANNEN, STOOMWERKTUIGEN, CENTRIFUGAAL MACHINES, RIJST- en OLIE-MOLENS, enz., enz., en op aanvrage specificatien en prijs opgaven kunnen verschaffen.

(2741) MACLAINE, WATSON & Co.

MACHINERIEN.

PAUL VAN VLISSINGEN & DUDOK VAN HEEL
en
Van Vlissingen, van Heel & Derosne, Cail & Co.,
Amsterdam.

De Ondergeteekenden, Agenten van genoemde fabrikanten, hebben thans ten verkoop ontvangen:

Eenige stellen Centrifuges

met **drijfwerk** compleet.
EENE HORIZONTALE

STOOMMACHINE

van 6 paarden kr. en Stoomketel van 10 p. kr., hooge drukking met overbrengende beweging, liggende *alhier*.

Een Suikermolen,

met cylinders van 24½ × 51 Eng. duimen met Waterwerk en **Stoommachine** van 16 p. kr., met ketel van 20 p. k., hooge drukking, (liggende te **Soerabaija**).

DRIE COMPLEETE

DISTILLEER-TOESTELLEN

ter vervaardiging van Arak, waarvan 2 voor 16000 en een voor 21000 litres, een toestel **alhier** en 2 te **Soerabaija** liggende.

Cylinder-Papmolens, Pedattie-Assen en Bussen, enz.

Zij verwachten nog per *Estafette*:

EEN SUIKERMOLEN

met Cylinders van 28 × 56 Eng. duimen, met een dubbel stel kamraderen, om zoowel door Water als door Stoom te kunnen worden gedreven,

Terwijl nog in confectie zijn om vóór het einde van dit jaar op Java opgesteld te kunnen worden:

Eene compleete Vacuum-Installatie,
met **twee pannen** van 7½ Eng. voeten diameter.

Eene compleete VACUUM-INSTALLAITE met eene pan van 7½ Eng. voeten diameter.

EEN SUIKERMOLEN
met cylinders van 24⅞ × 51 Eng. duimen, met 2 ste kamraderen en waarloozen topcylinder.

EEN SUIKERMOLEN
van 24⅞ × 51 Eng. duimen met 1 stel kamraderen en waarloozen topcilinder.

EEN SUIKERMOLEN,
met cylinders van 24⅞ × 51 duimen, aan eene zijde van kamwielen voorzien.

TWEE SUIKERMOLENS
met cylinders van 19⅝ × 35¼ Eng. duimen, waarvan een **met waterwerk.**

Een SUIKERMOLEN
met cylinders van 28 × 56 Eng. duimen met een stel kamraderen en waarlooze topcylinders.

Eenige enkele CENTRIFUGE-TOESTELLEN
in stellen van 2, 4 en 6 met drijfwerk compleet.

Twaalf stuks Crush- of Breekmolens,
om met de hand of met stoom gedreven te worden.

Eenige stellen SUIKERPANNEN
voor Batterijen, etc., etc.

Nadere opgaven en teekeningen verkrijgbaar bij
(2593) DüMMLER en Co. en
bij den Heer E. J. EVERTS, te ***Solo.***

LIVERPOOL & LONDON

FIRE INSURANCE Comp.

KAPITAAL groot £ 2.000.000 Sterling.

De Ondergeteekenden, benoemd zijnde tot Agenten op ***Java*** van bovengenoemde Maatschappij, deelen bij deze mede, dat zij bereid zijn, om **Polissen van Assurantie** op de meest voordeelige voorwaarden te verleenen op ***Pakhuizen, Goederen en Woonhuizen met het Ameublement,*** gelegen in de hoofdsteden of nabijheid derzelven, alsmede op ***Thee-, Koffij- en Suiker-Etablissementen op Java.***

De premiën van Assurantie zijn zoo laag mogelijk gesteld, en wanneer klagten mogten voorkomen, die vereffend moeten worden, zal de uiterste billijkheid worden in acht genomen.

(2549) PITCAIRN, SYME & Co.

Machinerien.

De Ondergeteekenden, ***Agenten op Java,*** van de Heeren

FAWCETT, PRESTON & Co.,

Ingenieurs te Liverpool,

zijn bereid bestellingen aan te nemen op

SUIKER-

en

Rijstpelmolens,

CENTRIFUGES,

Stoommachines, zoowel voor het land als voor schepen, **Gas-Toestellen, Zaagmachines Arak-distilleer Toestellen, IJzeren Prauwen,**

SUIKER PANNEN,

in alle dimensiën,

en alle andere soorten van

Machinerien.

Voor nadere informatiën gelieve men zich te vervoegen bij

(2351) MORGAN, MELBOURN & Co.

IMPERIAL
LEVENSVERZEKERING MAATSCHAPPIJ.
Old Broad-Street London,
opgerigt in het jaar 1820.

Het gefourneerd kapitaal bedraagt £ **750,000**— verdeeld in **7500** aandeelen van £ **100**— elk, terwijl het gevestigde premiefonds bedraagt ruim £ **1,150,000**— waaruit blijkt dat deze Maatschappij meer dan £ **1,500,000**— bezit, bij een Jaarlijksch inkomen van £ **100,000**—, om aan de verpligtingen in het vervolg op bestaande polissen ten beloope van £ **2,500,000**— te voldoen.

Alle vijf jaren zal vier vijfde gedeelte van den winst als Bonus aan de polissen worden toegevoegd, zonder dat daardoor de verzekerde persoonlijk verantwoordelijk wordt, zooals bij onderlinge Maatschappijen.

De premiën kunnen maandelijks voldaan worden.

Omtrent maatstaf der Premiën en alle verdere informatiën betrekkelijk deze Levensverzekering Maatschappij kan men zich vervoegen ten kantore van de ondergeteekenden, alwaar men op verzoek prospectussen der Maatschappij en blanco Staten kan erlangen.

MACLAINE, WATSON & Co.
Batavia,
Mc. NEILL & Co.
Samarang,
FRASER, EATON & Co.
(2548) *Soerabaija.*

IMPERIAL
BRAND-ASSURANTIE
Maatschappij.

gevestigd te LONDEN sedert 1803.

De ondergeteekenden, Agenten van genoemde Maatschappij, blijven steeds Verzekeringen sluiten tegen Brandschade op Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz., enz., als ook op Suiker-, Koffij-, Thee- en Tabaks-Etablissementen, op de ondervolgende voorwaarden, als:

Op Gebouwen van Steen met pannen gedekt, gelegen in steden, zoomede op goederen daarin, tegen 1 pCt. 's jaars.

Op Gebouwen van Steen met pannen gedekt, buiten steden en afgezonderd van andere gebouwen, zoomede op Goederen of Meubelen daarin, tegen .... 1/4 pCt. 's jaars.

Op Suiker-, Koffij- en Thee-Etablissementen.

Op Gebouwen van Steen met pannen gedekt, zoomede op Goederen, Produkten, Machineriën, Gereedschappen, enz. daarin, tegen . 3/4 pCt. 's jaars.

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz. daarin, tegen . 1 pCt. 's jaars.

Op Gebouwen van Hout met Sirappen gedekt, zoomede op Goederen daarin, tegen........................ 1 1/4 pCt. 's jaars.

Op Tabaks-Etablissementen.

Op Gebouwen van Steen met pannen gedekt, zoomede op het Product of Goederen daarin, tegen 1 1/4 pCt. 's jaars.

Op Gebouwen van Hout met pannen gedekt, en het produkt daarin, tegen. . 1 1/2 pCt. 's jaars.

Nadere informatiën te bekomen bij
MACLAINE, WATSON & Co., te Batavia.
McNEILL & Co., te Samarang.
(2547) FRASER, EATON & Co., te Soerabaija.

STOOMBOOT OENARANG.

De vertrekdagen dezer Stoomboot zijn voor de maand **Augustus, bepaald als volgt:**

van Batavia naar Samarang den 18den,
″ ***Samarang naar Soerabaija*** den 21sten,
″ ***Soerabaija naar Samarang*** den 25sten,
″ ***Samarang naar Batavia*** den 27sten,

telkens des morgens ten 8 ure.

Nadere Informatiën bij
de Agenten,
(2737) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Stoomvaart in den Indischen Archipel.

Het vertrek der Stoomschepen in iedere maand gedurende het jaar 1861, is geregeld als volgt:

VAN BATAVIA.

naar MUNTOK, RIOUW en SINGAPORE, den 1sten en 15den.
naar SAMARANG en SOERABAIJA, den 7den, 15den, 22sten en 29sten.
naar BILLITON, PONTIANAK en SINGKAWANG, den 8sten.
naar BENKOELEN en PADANG, den 23sten.

VAN SOERABAIJA.

naar MAKASSAR, TIMOR-KOEPANG, DELHI en de MOLUKKEN, den 13den.
naar BAWEAN en BANJERMASSING, den 27sten

Nadere inlichtingen te bekomen bij
W. CORES DE VRIES, te *Batavia* en te *Soerabaija.*
B. KOPERSMIT & Co., te *Samarang.*
(2739)

STOOMBOOT
Palembang Pakket.

Het vertrek dezer Boot gedurende de maand AUGUSTUS is bepaald:

Van BATAVIA naar CHERIBON den 27sten.
″ Idem ″ LAMPONGS (TELOK. BETONG) den 21sten.

De Agenten
(2738) BUIJS, JACOBSEN & Co.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het Nederl. Schip

JOHANNES ANTHONIUS,

Kapitein A. DE VOOGD.

Nadere informatiën te bekomen bij
de Agenten,
(2707) BüSING, SCHRöDER & Co.

Eene vergelijking tusschen de Nederlandsch-Indische en Britsch-Indische Budgetten.

Het wordt aan het beheer van Nederlandsch-Indië tot verwijt gerekend, dat de begrooting der uitgaven niet geschoeid is op den stelregel van *Leon Taucher*

»En matière de finances, la pensée qui semble la plu naturelle, et qui se presente d'abord est celle qui con seille de constater ce qu'un état a de revenu, et prendre ce revenu pour règle de dépenses," hetwel in het Nederduitsch overgebragt zijnde, beteekent Verteer uwe inkomsten.

Ten einde de toepassing dier leer in een *navolgenswaardig* voorbeeld voor oogen te stellen, wijst men on op Britsch-Indië, welks financiewezen zich in de laatst jaren bijzonderlijk door vrij aanzienlijke *te korten*, maa vooral door *groote verwarring* gekenmerkt heeft.

Wij voor ons zouden de navolging van zulk ee voorbeeld niet zoo onvoorwaardelijk durven aanprijzen hoezeer het zeker is, dat de opvolging der financie grondstelling van *Leon Taucher* een onfeilbaar expediën is, om aan het gehate stelsel van batige sloten voo goed een einde te maken.

Onlangs is het Britsch-Indisch Budget in het En gelsch Parlement ter sprake gebragt, en alstoen is ui eene verklaring van den Heer C. Wood, (minister va kolonien) gebleken dat hoezeer de *officiele cijfers* bij he parlement berustende, over het dienstjaar 1860/61 een *vermindering* van uitgaven aanduidden van 5,635,000 £ er inderdaad 200,000 £ *meer* dan ten vorigen jaa was uitgegeven.

Op het Britsch-Indisch Budget over 1860/61 is derhal ve inderdaad eene in uitgaafstelling van 5,800,000 £ onverantwoord gebleven.

Dat is eene som van *ƒ* 69,600,000 gulden, ongeveer gelijk staande aan het Budget van Nederland!

Wil men weten tot welke uitroepen van verbazing deze ontdekking in Engeland heeft aanleiding gegeven — dan behoeft men de openbare organen, de *Times*, de *Daily News*, de *Morning Post*, de *Saturday Review*, de *Economist* over Junij slechts even op te slaan,

Het einde is geweest eene nieuwe leening ten last van Britsch-Indië van 4,000.000 £.

En deze stand van zaken acht men nu zóó voor treffelijk, zóó zeer het kenmerk dragende van financie beleid, dat men het met kracht ons ten voorbeel aanprijst.

Money, zegt men, wijst u op de *eindresultaten* va beider stelsels, doch deze beteekenen niets; om te we ten, welke der beide Indiën bloeit, moet men onderzoe ken *waaraan* beide hunne uitgaven besteden, en *hoeveel* procent van het budget zij daaraan ten beste geven.

Tot voorbeeld voert men aan: »Het departement va openbare werken kost in Britsch-Indie *zes procent* va de Inkomsten, hier slechts *twee procent.* Het Civiel e het Militair beheer in B. I. consumeert *vier en zeventig* procent van de Inkomsten, hier slechts *twee en dertig* procent (corrige, vier en veertig procent.)"

En hieruit trekt men het besluit, dat het in Britsch Indie beter gaat, dan bij ons.

Vooreerst gelooven wij niet, dat zich de welvaar van een volk en de deugdzaamheid van een stelse door een paar *cijfers* laat uitdrukken, vooral niet wanneer deze ontleend worden aan een budget, waar op *ƒ* 69.000,000 onverantwoord blijven; maar ten an dere, indien zij al *iets* bewijzen, dan is het juist he tegendeel van hetgeen men er mede gemeend hee aan te toonen.

Aan de openbare werken wordt in Britsch-Indie *zes procent* besteed der inkomsten, en wij zonderen hier voor slechts af *twee procent.* — dat is waar.

Maar in Britsch-Indie verkeert dan ook de staat de openbare werken en wegen in een toestand die bijna ongeloofelijk is; (wij schrijven hier den *Times* af) Va de aanzienlijke sommen door Engelands milddadighei bijeengebragt, ter leniging van den Britsch-Indische hon gersnood, heeft men van *iedere* 50 £ *er* £ 40 *van moeten besteden aan vervoerloon van het graan!*

Is *zes* procent van het budget dan wel *genoeg*?

Het civiel en militair beheer in Britsch-Indie consumeert vier en zeventig procent van de inkomsten; bij ons slechts *twee en dertig* procent (corrige: 44%):

Het is waar: maar uit Laing's geraamd budget voor 1861/62 blijkt, dat daarvan 32% of *een derde* van het geheele inkomen van Britsch-Indie verslonden wordt door het leger; en nu hebben wij wel eens gehoord, bij voorbeeld bij de bespreking van den toestand van Oostenrijk, dat het cijfer van het budget van oorlog in *omgekeerde* reden staat tot de welvaart van den staat; maar wij hebben nog immer vernomen, dat een hoog cijfer van oorlogsbehoeften een *exponent* is van *rust* en *volksgeluk.*

Nederlandsch-Indie besteedt daarvoor 10% à 12%.

Doch genoeg.

Wij zeggen het den *Times* na:

The radical rotteness of the »system", which has been pursued in India appears from this — mr. Laing has been able to strike off at one blow three millions and a quarter from the military expenditure, one third of a million from the marinc, and half a million from the civil expenditure.

What must have been the »system" which allowed insolvency to creep up, and even bankruptcy to threaten while this unnecessary and wasteful expenditure remained uncheeked?

B.

INGEZONDEN STUKKEN.

Na mededeeling van verschillende diefstallen met inbraak op nieuw op *Kebon Sirie* gepleegd, vraagt men in den *Java-Bode* van ll. Woensdag: wanneer men in die buurt des nachts toch veilig zal zijn?

Onnoozele vrager, zie hier het antwoord:

Zoodra die stille buurt des nachts door vertrouwde rondes bij herhaling behoorlijk wordt doorkruist, en er in plaats van zoo als nu slechts *een*, dan minstens *vier* wachthuizen, van de noodige wachters voorzien, langs dien zoo uitgestrekten weg geplaatst zijn, dan eerst zullen de eigendommen van de vreedzame bewoners van *Kebon Sirie* veilig zijn.

Laat ons dus, bewoners van die buurt! 's avonds vóór dat wij ons ter rust begeven, onder anderen ook bidden.

„*Ach! dat de politie zich over ons verlatenen ontferme.*"

Mijnheer de Redacteur!

In het Bataviaasch Handelsblad van 24 Julij no. 59 las ik onder het hoofd »Handen aan 't werk" dat een last rijst van Samarang naar Poerworedjo, een afstand van 25 uren gaans, ƒ 144 of 50 percent meer kost dan de overvoer van een last rijst van Java naar Nederland, hetwelk *niemand in Europa zoude willen gelooven!*

Voorzeker is verbetering van wegen en vergemakkelijking van vervoer ook op Java wenschelijk, maar opdat men in Europa zich die van Java niet erger voorstelle, dan die van onze naburen zijn, zoo verzoek ik vergunning, daar wij nu toch eenmaal gewend zijn naar de Engelschen verwezen te worden, hier te herinneren aan de nog zeer onlangs gegeven voorstelling in de Illustrated London News van de wijze waarop in Britsch-Indie de voor Europa bestemde katoen vervoerd wordt, — alsmede aan die van de koffij in Ceylon, waarvan men leest dat voor het transport van de plantaadjes tot aan de haven, de kosten op 8 à 9 shillings de cort komen te staan (overeenkomende met ƒ 6,72 à ƒ 7,56 de picol) zijnde tweemaal zooveel voor een afstand van 100 miles (paal) als de geheele vracht bedraagt naar Engeland, een afstand van 16,000 miles. X.

Zendelingen onder de Javanen.

Howard Malcom maakt in zijne »Reizen door Hindostan en China" de opmerking dat er zooveel meer geestelijken zijn in Christenlanden dan Christen zendelingen onder de heidenen, waar zij toch zooveel meer noodig zijn — Volgens zijne opgaven uit de kerkelijke statistiek van onderscheidene Engelsche graafschappen en van sommige der Vereenigde Staten, kan men aannemen dat er daar (gemiddeld genomen) één zielzorger is op de 550 geloovigen en dus zou Java voor zijne bevolking van elf millioen inlanders niet minder dan *twintig duizend* herders noodig hebben.

Willen de Ed. Mog. Heer Elout van Soeterwoude en verdere voorstanders van de verbreiding van het Christendom onder de Javanen, zoo goed zijn hieraan te denken en beginnen met de noodige inrigtingen in Nederland te stichten tot opleiding en suppletie van dit getal" arbeiders in den wijngaard?

X.

Het gewennen aan eene andere luchtstreek, in verband beschouwd met de landverhuizing en met het verschil der menschenrassen.

Jesaïa XLV. 18.

Te oordeelen naar de zeer uiteenloopende beschouwingen die er over dit onderwerp te boek zijn gesteld, is men nog niet ver gevorderd in de kennis er van, ofschoon het vooral voor ons Nederlanders nog al van belang is te weten of wij in eene vreemde luchtstreek al dan niet kunnen leven, en zoo ja in welke?

Uitgaande van de veronderstelling dat alle menschen afstammen van een zelfde menschenpaar, hebben wijsgeeren en physiologen tot hiertoe gemeend *dat de mensch in alle landen en luchtstreken kan leven, zijn geslacht voortplanten en in stand houden*, en echter moeten die wijsgeeren en physiologen geweten hebben dat het Europeesch menschenras zich nimmer duurzaam heeft kunnen voortplanten in tropiesch Africa waar het zich reeds in 1471 is beginnen te vestigen, noch ook in tropiesch Azië waar het reeds sedert het jaar 1510 vasten voet heeft gehad. — Thans schijnt men in een tegenovergesteld uiterste te vervallen: en oordeelt de steller van een, onder het aan den hoofde dezes gesteld opschrift voorkomend, artikel in het "Praktisch volksboek" van 1859, [1]) dat menschen buiten hun eigen land- en luchtstreek *nergens* kunnen leven, en *dat het gewennen aan een vreemde luchtstreek als een ongerijmdheid moet worden beschouwd*, — en toch kan die steller niet onbewust zijn geweest van de daadzaak dat de afstammelingen van Europeanen in America gebooren, daar een keizerrijk en een twaalftal republieken hebben gevestigd en dat zich nieuwe vrijstaten vormen in Zuidelijk-Africa, Nieuw-Zeeland en Australie.

Waarom wil men niet aannemen dat de ware stelling in het midden tusschen deze beide uitersten ligt, namelijk *dat de mensch in sommige vreemde luchtstreken wèl- en in andere niet kan leven, zijn geslacht voortplanten*, enz?

Ik wensch zulks nader te betoogen in de meening dat het nuttig is kolonisatie in een goede rigting aan te moedigen en andere die wegens het klimaat noodwendig mislukken moeten, nog in tijds te ontraden. Het is daartoe noodig aanteduiden hetgeen mij in de redenering van den steller van het zoo even genoemde artikel in het volksboek als minder juist is voorgekomen.

Let men op het historiesch feit van de groote volksverhuizing uit Azie westwaarts, waardoor de oorspronkelijke bevolking van onderscheidene deelen van Europa in Alanen, Hunnen, Gothen, Vandalen, etc. zijn opgelost, alsmede op die van zooveel volksverhuizingen van vroegeren en lateren tijd, dan wordt het voor een Europeaan een raadsel in welk deel van de wereld of althans van Europa zijn eigen land- en luchtstreek eigenlijk te vinden is, want waar is, om iets te noemen, de eigen land- en luchtstreek van uit een Engelschen vader en Spaansche moeder in Rusland geboren kinderen? of waar is die van uit Europesche ouders in Oost Indie geboren kinderen? waar is die hunner kindskinderen, welke volgens Dr. W. Bosch hier uitsterven? waar is die van de Joden, zijn zij Aziaten of zijn zij Aegyptenaars, of is die land- en luchtstreek de hunne waar zij zich het laatst hebben nedergezet?

De steller van het bedoelde artikel laat zich met zulke kwesties niet in, maar de stier bij de hoorns vattende beweert hij kort weg met een oud natuurkenner (?) Graaf Rantzau geheeten *dat de Vaderlandsche lucht voor ieder het heilzaamst is*! en evenwel is die lucht soms zeer verschillend in een en hetzelfde vaderland: in sommige kuststreken van Italie heerscht des zomes de moerasskoorts, is die dan het heilzaamst voor Italianen? Is de Zeeuwsche koorts het heilzaamst voor Nederlanders? In Turkije en Aegypte huist de pest het liefst in de groote steden, — is dat de vaderlandsche lucht of is het die van de open landstreek? en waarom wordt een aantal sukkelenden in alle landen als laatste redmiddel door de geneeskundige faculteit voorgeschreven de vaderlandsche lucht zoo spoedig mogelijk te ontvlieden en genezing in vreemde luchten te zoeken? Moeten wij gelooven dat die faculteit in de wetenschap niet op de hoogte is van Vader Rantzovius?

Intusschen ijvert de steller in het volksboek tegen *eene oppervlakkige behandeling* van het onderwerp en wil het *van alle kanten grondig beschouwd* hebben", — een uitmuntend voornemen, doch hetwelk naar het mij toeschijnt in de uitvoering een opregt zoeken naar de waarheid vereischt. De stelling dat menschen in alle luchtstreken kunnen leven is voorzeker niet te verdedigen, maar die stelling laat zich niet overhoop werpen door den uitslag van Militaire expedities, zelfs niet door die van de op bevel van Napoleon naar Domingo uitgezondene van 32,000 man onder Le Clercq, welke in dat eiland binnen twee maanden reeds meer dan 15.000 man door ziekte verloor. — Door deze en dergelijke bevindingen, waaronder de schrijver in het volksboek ook den togt naar Carthagena onder Vernon en Wenworth had kunnen noemen, zou naar hij vermeent aan die stelling *"een felle slag"* worden toegebragt, maar heeft niet onze vaderlandsche lucht een even noodlottigen invloed, als die van West-Indie, uitgeoefend op de 40.000 man sterke Engelsche expeditie onder Lord Chatham naar Walcheren in het jaar 1809, waarvan de manschappen door een pestaardige ziekte bij duizenden werden weggerukt (zie Lockharts Life of Napoleon), zoodat binnen weinige maanden slechts het geraamte van het leger (*a mere skeleton of the army*) naar Engeland terug keerde?

Dit gebeurde aan Engelschen in een beschaafd en bevriend land, op slechts 35 mijlen afstands beoosten Londen, — zullen wij daarom zeggen dat Engelschen in dat land niet kunnen leven?

Zoo wordt in hetzelfde stuk de sterfte onder de Fransche troepen in Algerie bijgebragt als bewijs voor de onmogelijkheid eener Europesche kolonisatie in Noord-Africa, — maar daar tegen over staat dat schotsche regimenten soms in den tijd van drie jaren tot op den laatsten man zijn uitgestorven te Sluis in Vlaanderen [1]).

Het geval is, de levenswijs van krijgsvolk vooral in oorlogstijd is meestal in den hoogsten graad strijdig met de regels der gezondheidsleer van het land waar zij heen gezonden worden, en daarbij ontstaat er onder groote getallen die in een klein bestek bij elkaêr leven zoo ligt eene ontaarding van den dampkring waarin zij zich bewegen, dat, om van geen andere redenen te gewagen, de sterftestaten van legerkorpsen geheel ongeschikte bewijsstukken zijn voor de ongezondheid van eenige land- of luchtstreek met betrekking tot het vestigen van kolonien.

Van de Joden erkent het volksboek dat zij in Algerie vermenigvuldigen, doch van Europesche landverhuizers uit welke natie ook, die zich daar sedert 1830 hebben nedergezet, zou de sterfte grooter zijn dan de geboorten, — en evenwel is dit dezelfde landstreek waar Grieken en Phoeniciers eenmaal kolonien hebben gevestigd (Utica, Cyrene, Pentapolis, Hippo regis, Carthago etc.) die duizend jaren lang rijk waren door handel, magtig door de wapenen, groot door kunsten en wetenschappen, schitterend door het licht des christendoms. Genseric en zijne Vandalen konden die kolonien verwoesten. — deze en opvolgende barbaren konden duisternis doen heerschen waar de christenleer verkondigd was door Apostelen en onderhouden werd door kerkvaders als Tertulliaan, Cypriaan, Lactantius en Augustinus, doch ik twijfel of zij het luchtgestel hebben kunnen veranderen om het herstel dier kolonien voor altijd onmogelijk te maken.

Dan welke onzekerheid er in dit opzigt ten aanzien van Algerie voor als nog mag bestaan, van tropiesch Africa is het door de ondervinding van eeuwen bewezen dat het luchtgestel uitermate nadeelig is voor het leven van den Europeaan Enthusiasten in religie mogen zich vleijen Gods koningrijk in dat deel van den aardbol te vestigen, enthusiasten in de wetenschappen mogen er de onsterfelijkheid voor hunnen naam willen zoeken, enthusiasten in philantropie mogen er Sierra Leones vestigen om het voortreffelijkste der zwarte rassen den staat van ongedierte te waarborgen waarin het sedert den zondvloed verkeert en het eenigste middel (een gewijzigde slavenstand) te weeren waardoor de neger tot een hoogeren staat kon geraken dan hij ooit in zijn land bereiken kan, — gouvernementen mogen om den ijdelen naam van talrijke overzeesche bezittingen te hebben jaarlijks ambtenaren naar de westkust zenden, — allen die er geen haan wacht een ontijdige dood in de gedaante van koortsen zoo kwaadaardig dat zelfs de weinigen die ze kunnen doorstaan genoodzaakt zijn, hunne gezondheid in een andere hemelstreek te gaan herstellen. Aan nederzettingen van Europeanen in het binnenland valt volstrekt niet te denken, — de eenigste plaatsen waar zij zich nog eenigermate hebben kunnen staande houden liggen aan de kust, doch om zich daar voort te planten bestaat geen mogelijkheid, om de zeer eenvoudige reden dat eene Europesche vrouw er naauwelijks eenige maanden gezond of in het leven kan blijven, en zoo zij al aan een g k nd het leven geeft zulk een kind daar nimmer den vollen wasdom bereikt.

Op dit punt dan kan men het geheel eens zijn met het Volksboek, ook zonder dat het den uitslag van de reizigers expeditie op den Niger in 1841 aanhaalt om de onmogelijkheid eener Europesche kolonisatie aantetoonen in een land welks pestaardige dampkring het voor vreemdelingen even ontoegankelijk maakt als de poolstreken het het zijn door het ijs [2]), maar als de steller van het artikel er onmiddelijk op laat dat men *op de Antillische eilanden hetzelfde verschijnsel vindt*, dan heeft zulks veel van schermen in de lucht, aangezien op die eilanden zoowel als overal in America waar Europeanen zich gevestigd hebben, een blanke bevolking gevonden wordt (kreolen), de onverbasterde afstammelingen van de oorspronkelijke kolonisten die het land in bezit namen en den grond onder zich verdeelden. — Onder de min vermogenden dezer klasse vindt men handwerkslieden in elk beroep, visschers en matrozen in menigte en wat het klimaat betreft, zouden velen met eigen hand den grond beoouwen, indien het landbouwers bedrijf door de herinnering aan den slavenstand niet in minachting was geraakt. Hierdoor moet echter niet verstaan worden dat blanken in West-Indie geschikt zouden zijn, suikerriet op groote schaal te planten en er suiker uit te fabriceren voor de Europesche markt, — de arbeid hieraan verbonden is zwaarder dan die van eenige andere soort van koloniale producten en vereischt in West-Indie het gestel van den Africaanschen neger, welk menschenras, in West-Indie, — en dit is mede een niet gering bewijs dat het gewennen aan een andere luchtstreek niet overal tot de onmogelijkheden behoort, — zoovolmaakt tegen het klimaat bestand is, dat hij zelfs een meer dan gewone gezondheid schijnt te genieten en vet wordt in schepen waarvan de Europesche bemanning door de gele koorts *getierceerd* wordt. — Voorwaar het ware wijs geweest als men het negerras onder goede bepalingen tegen mishandeling uit Africa daarheen was blijven aanvoeren om hen voor een bepaald getal jaren in de kolonien tegen betaling te laten arbeiden na verloop waarvan zij naar hun land moesten worden terug gebragt, in stede van hen, zooals thans plaats heeft, door elkanders hand gelijk slagtvee te laten vermoorden, of door de slavenhaalders, als deze door de kruisers gejaagd worden, te laten verdrinken. Engelsche »Convicts" worden naar Australie, Chinesche koelies naar West-Indie overgevoerd, waarom is hetzelfde niet vergund ten aanzien van Africanen? Het ware dat ongelukkig volk de grootste weldaad bewijzen die in ons vermogen staat. *(Wordt vervolgd).*

1) Praktisch Volksboek. Museum voor Natuur, kunst en wetenschap, onder redactie van Prof. S. Bleekrode.

1) Rees 's Cyclopoedia) art. Miasma.

2) Discovery and adventure in Africa. — Landers Niger, etc.

Natuurlijke toestanden.

(*Fragment uit een afgeluisterd gesprek*).

. . . . . . En wat slaat die Redacteur van het Bataviaasch Handelsblad den spijker ook thans weer op den kop. Dat heb *ik* ook altijd gezegd: moedig terugkeeren tot de natuurlijke orde van zaken. Geen laauwheid en flaauwheid, geen halfheid meer.

Wakker aan uw taak geweven,
Sluimren is de dood der ziel,

— zong Longfellow reeds voor lang, en ik zing het hem van harte na. Weg met alle oudgasterij, die ons met hare leer dat al wat is onfeilbaar goed is, noodwendig aan het sluimeren zou brengen. Weg met alle Droogstoppels en hunne theorie dat hier exceptionele toestanden zouden bestaan, waarop het oog moet gehouden worden bij het voor deze gewesten bestaande stelsel van beheer. Op Java is niets abnormaals, niets wat in tegenspraak is met den gang van zaken in het Westen. Wat de wetenschap als doelmatig, als onmisbaar voor de ontwikkeling der Europesche Maatschappij aanprijst, is ook doelmatig en onmisbaar voor Java. Al heeft mijn huisjongen, die eigenlijk niets anders te doen heeft dan 's morgens en 's avonds mijn kamer op te ruimen, en zeker twee en twintig van de vier en twintig uren vrij man is, mij voor mijn aanbod om tegen dubbel loon ook het werk van lampenjongen te verrigten, feestelijk bedankt, omdat hij tegen de soesah opzag; al heeft mijn waschman mijne raadgevingen om in plaats van alleen te werken nog eenige knechts in dienst te nemen, ten einde meerdere klanten te gelijk te kunnen bedienen en zich zoodoende een *ordentelijk bestaan* te bezorgen, ook wederlegd met de bondige redenering dat hij een ordentelijk bestaan had, en zich wel wachten zou om zich meer soesah op den hals te halen; — al ken ik hier op Batavia geen enkelen inlander die zich door eigen inspanning een onafhankelijk standpunt in de Maatschappij heeft weten te verzekeren: — toch hecht ik aan zulke geheel op zich zelf staande feiten geen waarde, en ga veel liever af op de ondervinding van hen die het overtuigend gebleken schijnt dat het eigenbelang de goede Javanen evenzeer tot den arbeid zal aansporen als de arbeidende klasse in Europa. Het kan immers niet anders wezen: de Wetenschap leert dat hare lessen niet voor bepaalde rijken of staten, maar voor de geheele menschelijke zamenleving geëigend zijn, en die theorie is te schoon om niet waar te wezen. Het is zoo dat mannen op wier gezag onze partij zich bij voorkeur beroept, b. v. een Elout, een fiere tegenstander van het kultuurstelsel, beweerd heeft dat „de nijverheid der inlanders aan haar eigen overgelaten geene vruchten kan opleveren in eenige verhouding staande tot de anders zoo gunstige gesteldheid van het Eiland," maar sedert heeft men de zaken veel beter leeren inzien. Laisser faire, laisser aller, is de leus die de Wetenschap in Europa in top heeft geheschen, en de met zoo gunstig gevolg bekroonde proeven van vrijen arbeid hebben overtuigend geleerd dat men niet beter kan dan ook hier onwrikbaar aan dien gulden regel vast te houden. Derhalve geen tusschenkomst meer van het Bestuur, onbelemmerde toelating van den Europeaan, en Java is gered, en met *de bestaande beginselloosheid, onvoldaanheid en achterlijkheid* is het gedaan, want wij zullen tot de natuurlijke orde van zaken zijn teruggekeerd. . . . . .

Als wij hier in een Westersche maatschappij leefden, met bestuurders aan het hoofd, uit den boezem dier Maatschappij zelf gekozen of opgestaan, klonk het antwoord. Hoe, mijn waarde, kunt ge toch zoo doorslaan? Zelfs al nam ik voor het oogenblik uwe stelling aan dat de lust tot werken en de noodzakelijkheid tot werken bij den inlander even luid spreekt als bij den Europeschen werkman, en dat de nijverheid der inlanders aan zich zelve overgelaten wel degelijk ruime vruchten zal afwerpen, dan nog kan ik u niet toegeven dat er in de toestanden hier niets abnormaals is. Geene grootere abnomalie op de gewone orde van zaken kan in mijn oog gevonden worden dan die, dat wij Hollanders hier den baas spelen over millioenen inlanders en hun een bestuur opdringen waarmede zij van hun standpunt uit waarschijnlijk nog zoo heel erg niet gediend zijn. Begrijpt gij het anders, en houdt ge het er voor dat de Javanen wel met ons bestuur zijn ingenomen, dan werpt gij uw eigen glazen in, want dan zoudt ge stilzwijgend bekennen dat zij toch eigenlijk wel in exceptionelen toestand verkeeren, aangezien de natuurlijke loop der dingen medebrengt en de wetenschap het leert dat elk volk een afkeer heeft van vreemde overheersching. Hoe het zij, gij praat mij niet uit het hoofd dat zoo lang een handje vol vreemden het gezag blijft voeren over millioenen inboorlingen, hier onnatuurlijke, abnormale toestanden zullen bestaan, en zullen blijven bestaan, en dat het de overheerders en overheerschten eerst dan kan wel gaan wanneer die toestanden niet eigendunkelijk vervangen worden ter wille van eene theorie die magtig mooi is voor volkeren die zich zelfs weten te regeren, maar zeer weinig toepasselijk schijnt op een volk dat nog aan anderer leiband loopt. Scherm dus niet langer met groote woorden, zoo als b. v. het terugkeeren tot eene natuurlijke orde van zaken. Een dergelijke terugkeer vereischt nog vrij wat meer dan eene beperking van de tusschenkomst van het Bestuur in zaken van industrie. Een natuurlijke orde van zaken eischt, volgens mijne logika, dat de inlander beginne met het vreemde juk af te schudden, en zich zelf een bestuur kiest, en dat dan de vreemden komen om hier handel te drijven of industriele ondernemingen op te rigten op denzelfden voet als Duitschers, en Engelschen, en Franschen zich in Nederland vestigen om daar hun fortuin te beproeven.

Maar zoo'n toestand is ondenkbaar, klonk het weder antwoord. Als wij Java verlaten, 't zij goedschiks of door de omstandigheden gedrongen, dan wordt het schoone, heerlijke eiland een prooi van kleine tyrannen die de bevolking uitzuigen en onderdrukken. Java heeft behoefte aan een Europeesch bestuur; de inlander kan niet aan zich zelf worden overgelaten. . . . .

Volkomen juist, amice, hernam de tweede, maar volgt hieruit nu niet zonneklaar dat het er nog ver van af is dat Java en de Javanen in den normalen toestand zouden verkeeren?

V. D. B.

MARINE-AANGELEGENHEDEN.

Na in den morgen van den 14 dezer door den kommandant van Z. M. zeemagt in O. I. en Inspecteur der Marine in oogenschouw te zijn genomen is Z. Ms. korvet met stoomvermogen *Princes Amalia*, onder bevel van den kapitein luitenant ter zee A. J. Kroef, den 15 daaraanvolgende van de reede van Batavia naar Nederland vertrokken. De étatmajor bestond voorts uit den luitenant ter zee 1ste klasse W. F. van Spengler, 1ste officier; de luitenants ter zee 2de klasse J. D. J. van der Hegge Spies, W. F. Meijen, F. C. Gobee, A. J. Visser, W. van Oorschot en D. M. G. de Swart; de officieren van gezondheid C. A. H. Bünte en J. B. Coomans de Ruiter en den officier van administratie 2de klasse J. W. van der Wulp. Voorts waren als passagiers in de bovenrol geplaatst: de luitenant ter zee 1ste klasse P. F. Bezemer en de officieren van administratie 3de klasse H. C. Deuffer Wiel en J. C. de Vriese.

De totale bemanning bedroeg 234 koppen, waaronder 7 door de Pruissische regering gereclameerde militairen en 22 militaire veroordeelden die hun straftijd in Nederland moeten ondergaan.

De luitenant ter zee 2de klasse E. B. Bonn is met intrekking van zijne plaatsing op genoemde schroefkorvet overgeplaatst op het wachtschip *Palembang*.

De overplaatsing van den luitenant ter zee 1ste klasse H. K. Koning als 1ste officier op Z. M. schroefstoomschip *Reteh*, is in ons nommer van den 14 dezer abusievelijk opgegeven als op Z. M. schroefstoomschip *het Loo*.

In den morgen van den 14 dezer is onder het lossen der gebruikelijke salutschoten van Samarang alhier ter reede gekomen het Pruissische oorlogsfregat *Thétis*, gekommandeerd door den kapitein ter zee Jachmann.

NEDERLANDSCH-INDIE.

BATAVIA.

In ons laatste nommer deelden wij het plegen van vijf diefstallen mede op Kebon Sirie; wederom hebben aldaar twee diefstallen plaats gehad.

Maarschalk Daendels, ontegenzeggelijk een der meest *practische* policie-mannen van den nieuweren tijd, liet, zegt men, de *hoofden* der kampongs, waar gestolen werd, steeds met het beste gevolg een *gevoelige vermaning* geven. *Iets dergelijks* toegepast op de Inlandsche policie-beambten zou, dunkt ons, ook thans nog excellent werken.

Van harte hopen wij dat de maatregelen die onze geachte Assistent-Resident nemen zal, van dat gevolg mogen wezen, dat ook eenmaal van hem gezegd kan worden, wat wij van *Hieronimus Jobs* lezen — toen hij nachtwacht was:

In aller Zeit, da er gewacht und gesungen,
Ist es keinmal einem Diebe gelungen,
Dasz in Schildburg eine Räuberei
Irgendwo nächtlich geschehen sey.

Met het Nederlandsche schip *Kosmopoliet*, gezagvoerder J. Bouten, den 16den dezer alhier ter reede gekomen, is aangebragt een detachement suppletietroepen, sterk 149 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den Ridmeester van der Heyde, medegeleiders de 2de luitenants der infanterie Burgers en de Steenhuysen en den apotheher 3de klasse Jongbloed.

Het detachement, waarvan aan boord één man overleed, heeft zich op den overtogt goed gedragen.

Den 15den dezer is alhier ter reede gearriveerd het Pruissische oorlogschip *Thetis*, komende van de Molukken, na reeds eenige kustplaatsen op Java te hebben aangedaan.

Aangekomen Vreemdelingen.

VAN 13 TOT 16 AUGUSTUS 1861.

MARINE HOTEL. Jung, van Samarang. — Hollman, van Idem. — Kransnick, van Idem. — Mac Lean, van Idem. — von Reibnitz, van Idem. — Köster, van Idem. — Sachse, van Idem. — Stieltjes, van Buitenzorg. — de Val, van Nederland. — Perk, van Idem. — van der Hout, van Idem.

HOTEL DER NEDERLANDEN. Mevr. Schultz en familie, van Nederland.

JAVA HOTEL. H. von Loho, van Samarang. — A. J. Visser, van de Reede. — C. Deenhard, van Samarang. — Schonlanck, van Idem. — Dr. Ioswuh, van Idem. — Ditman, van Idem. — Mullin, van Idem. — Graaf Pfeil, van Idem. — C. E. van Kesteren, van Rotterdam. — F. W. Averdich, van Idem. — D. H. Dietz, van Idem. — H. B. Jaski, van Hongkong. — Winterink, van Onrust. — Js. Verloop, van Samarang. — Baron van Reibnitsch, van Idem.

HOTEL DE L'UNIVERS. F. W. Roemer, van Samarang.

Aangekomen Passagiers te Batavia.

VAN 14 TOT 17 AUGUSTUS 1861.

Met de Ned. bark S. van Heel, Kapt. D. H. Dietz, de hh. C. E. van Kesteren en F. W. Averdieck van Rotterdam.

Met het Ned. schip Kosmopoliet, Kapt. J. Bouten, de ridmeesder O. I. Kav. S. J. van der Heijde, 2e Luits. der Infr. F. C. Burgers en F. C. V. R. de Steenhuizen, Apoth. J. Van Jongbloed, de hh. L. J. van Beers de Sonnaville, echtg. en 2 kind., Jhr. C. J. de Casembroot en zoon, B. M. Perk, H. de Val, A. Bastian, M. H. van der Hout, Jhr. D. Bowier en C. A. W. Halverhout, beide Luit. t/z. 1e kl., de Off. van Adm. A. L. Thierens, Mevr. van Gennep met kind, de dames C. de Vos, E. Epp, A. Rudolph, E. Judeweij, A. H. Judeweij, 2 jav. bedienden en 149 Onder-Offic. en manschappen van Rotterdam.

Met het Ned. schip Wilhelmina en Clara, Kapt. Abrahamsz, Mevrouwen Morbotter en drie dochters, Braams en dochter, van Mulken, Borst, Mejufvr. de Ruiter, Willems en Eijmers van Amsterdam.

Vertrokken Passagiers van Batavia.

VAN 14 TOT 17 AUGUSTUS 1861.

Met het Ned. Ind. stooms. Koningin der Nederlanden, Kapt. E. Lewis, de hh. Frederiks, echtg. en 1 kind, Robbio, Bunge en Z. M. troepen naar Singapore via Muntok en Riouw.

Met het Ned. Ind. stooms Padang, Kapt. A. Guijot, de 2e Luts. van Dijk en Bowles, de hh. T. D. Langenberg, N. W. F. Muller, Krieger, Deskeune, de Hoog, Francke, Emanuel, Joakim, Mevr. Teunisen en 3 dochters naar Samarang en Soerabaija.

Watersnood in Nederland.

Van de officieren en militaire ambtenaren te Batavia, door tusschenkomst van den onder-intendant der 1ste klasse in de 1ste militaire afdeeling	*f*	798.—
Verder ontvangen bij 's lands kas te:		
Serang	»	473.05
Cheribon	»	62.—
Samarang.	»	10.—
Soerabaija.	»	100.—
Soerakarta.	»	581.90
Sumatra's Westkust . . .	»	906.19
Amboina	»	160.—
Banda	»	246.50
Ternate.	»	66.50
	f	3,404.14
Bedrag der vorige opgaven	»	35.456.91½
Totaal der tot heden ingekomen opgaven	*f*	38.861.05½

BATAVIA, *De Directeur van Financien,*
den 15den Augustus 1861. J. W. C. DIEPENHEIM.

Preanger Regentschappen. (7 Augustus.) — Ten vervolge van het voorkomende in ons nommer van 10 Augustus jl. kunnen wij omtrent den hoogen waterstand in de rivier Tjimanoek het volgende berigten:

Nadat door regen gedurende eenige dagen het water in bovengenoemde rivier dermate was gerezen, dat de meeste waterleidingen het snel stroomende water niet meer verzwelgen konden, verkreeg dit, nadat het op den 30sten en 31sten Julij en den 1sten Augustus dag en nacht geregend had, den volgenden dag zulk eene kracht, dat de onlangs nieuw gebouwde en stevige hulpbrug, nabij de hoofdplaats Garoet, alsmede de overdekte brug in het district Dermaradja door den fellen stroom werden medegevoerd; dien ten gevolge zijn ook in de nabijheid der rivier Tjimanoek in het district Panambong 38 bouws, in het district Garoet 15 bouws en in het district Soetji 7 bouws, dus te zamen 60 bouws allen met veel belovend padi-gewas beplant, geheel of gedeeltelijk overstroomd, terwijl op sommige plaatsen het water tot drie voet hoog op den grooten weg stond.

Door het wegslaan van de hulpbrug en de overdekte brug in het Dermaradjasche aan de rivier Tjimanoek is, wat eerstgenoemde brug aangaat, de afvoer van koffij uit Zuid-Bandong voor eenige dagen gestremd; in de passage voor voetgangers heeft men echter door het daarstellen van bamboezen hangbruggen voorzien.

Behalve deze ongelukken hebben twee instortingen plaats gehad van den transportweg van Garoet naar Tjikorai, die echter weder in zooverre hersteld is, dat de weg tot Tjikorai door pedattis kan bereden worden; bovendien kwamen nog twee instortingen in den grooten weg van Garoet naar Wanaradja en Wanakerta, die ook spoedig zullen hersteld zijn.

Na den 3den Augustus hebben de regens eenigzins opgehouden, waardoor het water in de rivier Tjimanoek weder aanmerkelijk is gedaald.

Japara. (2 Augustus). — De ongunstige weêrsgesteldheid van de maand Julij heeft voortgeduurd. Tot den 19den Julij waren drooge dagen zeldzaam. Van den 20sten tot den 29sten Julij daarentegen is het weder zeer gunstig geweest en is er toen met vele werkzaamheden goeden voortgang gemaakt; sedert dien tijd tot 2 Augustus zijn weder dagelijks zeer zware regenbuijen gevallen, terwijl de lucht voortdurend bewolkt was.

De oogst van suikerriet is, bij voorgaande jaren, belangrijk ten achteren, hoezeer in weerwil van de ongunstige weêrsgesteldheid de productie per bouw van het geoogste, berekend naar de onzekere gegevens in potten met nog niet ontstoopte suiker, even gunstig is als in het verleden jaar.

Er zijn meer zieken dan gewoonlijk; vooral wordt er veel aan buikziekten geleden.

Rembang. — Op den 2den Augustus j. l. is eene praauw majang, waarin zich 15 personen, allen inwoners van de dessa Dorangan, distict Waroe, regentschap Rembang, zeer ver in zee omgeslagen.

Drie der opvarenden zijn, terwijl zij naar het strand zwommen, gelukkig door eene andere van Taijoe onder Jowana, terugkeerende visschers-praauw ontmoet en zoo gered. — De overige 12 personen zijn, ongeacht alle daartoe door het districtshoofd en andere personen bij het vernemen van het ongeluk aangewende middelen, niet teruggevonden.

Madura. — In den nacht van den 31sten Julij op 1 Augustus en ook gedurende dien dag zijn zoowel te Pamakassan, als te Sumanap zeer hevige regenbuijen gevallen. De rivier te Pamakassan is zoodanig buiten hare oevers getreden, dat de waterstand hooger was dan die beschreven in ons nommer van den 20sten Maart jl. Verscheidene bruggen hebben min of meer geleden. In de Kotta zijn eenige bamboezen huizen weggespoeld en is de ringmuur van het residentie-erf over eene lengte van dertig ellen ingestort. De hoogte van het water op den daar langs leidenden weg was ruim twee ellen.

Over het algemeen was de toestand van het weder allerongunstigst voor den zoutaanmaak; niet alleen worden door de regens de pannen telkens vernield en met water gevuld, maar gedurende den tijd, waarop het niet regent, is het weder over het algemeen zoo betrokken, dat de uitdamping van het zeewater geheel belet wordt.

De hoeveelheid regen, sedert 1 Januarij tot 2 Aug. te Pamakasan gevallen, bedraagt 2143 Ned. strepen, zijnde 237 strepen meer dan in het geheele jaar 1860 en 327 strepen meer dan in het jaar 1859.

Probolingo. — (5 Augustus) — Ten gevolge van steeds aanhoudende zware regens zijn verscheidene dammen in de binnenlanden dezer residentie doorgebroken, alsmede vele bruggen beschadigd terwijl de koffijoogst welke aanvankelijk zeer gunstig scheen te zullen zijn, veel nadeel ondervindt door het afregenen en wegspoelen der vruchten. De aanplant van suikerriet kon niet worden bewerkstelligd en de fabrieken zijn buiten staat om geregeld door te werken, zoodat er vrees bestaat, dat deze ongunstige en voor den tijd van het jaar zeer ongewone weêrsgesteldheid van schadelijke gevolgen voor den koffij- en suiker-oogst zal zijn.

Banjoewangi. — Op den 21sten Julij jl. heeft in de Mandaresche kampong ter hoofdplaats een brand gewoed, welke 21 huizen heeft in de asch gelegd, terwijl twee dagen later brand ontstond in de Arabische kampong, bij welke gelegenheid drie woningen afbrandden. De door die branden veroorzaakte schade wordt begroot respectievelijk op *f* 1907 en *f* 922.

Deze ongelukken moeten uitsluitend aan onvoorzigtigheid toegeschreven worden.

— Ten gevolge van de zware regens welke in dit gewest den 2den Augustus jl. sedert 14 dagen gevallen waren, zijn schier alle rivieren buiten hare oevers getreden en hebben buitengemeen veel schade aan bruggen, wegen en dammen veroorzaakt.

Door die zware overstroomingen en het ten gevolge daarvan wegspoelen van eenige kapitale bruggen, was de gemeenschap met het distr ct Rogodjampi gedurende eenige dagen gestremd.

Daar sedert 1 Augustus jl. eene gunstige verandering in het weder bespeurd is, heeft men den volgenden dag kunnen beginnen met de geledene schade zooveel mogelijk te herstellen.

Banjoemaas. — Ten vervolge van het voorkomende in ons nommer van den 10den Augustus jl. omtrent den hoogen waterstand in de residentie Banjoemaas kunnen wij thans mededeelen, dat de rivieren Tenggoeloen en Lagana tot eene ongekende hoogte buiten hare oevers zijn getreden, waardoor verschillende dessa's van het district Poerwokerto zijn overstroomd. Vijf huizingen, twee praauwen en verschillende andere voorwerpen zijn door den stroom medegevoerd en een karbouw is verdronken, terwijl beduidende schade is toegebragt aan verschillende aanplantingen van tweede gewassen; ook zijn 25,500 tabaksplanten vernield.

De schade wordt geschat op ongeveer *f* 466.

Madioen. — Op den 29sten en 30sten Julij jl. zijn zware regenbuijen in het gebergte van Poeloeng (afdeeling Ponorogo) gevallen, waardoor verscheidene rivieren buitengewoon gezwollen of buiten hare oevers zijn getreden en de groote weg van Ponorogo naar Koetoe over eene lengte van 4 palen is overstroomd.

De dam nabij de dessa Ngindeng, is geheel en die bij de dessa Wilangan voor één derde gedeelte vernield, terwijl de bruggen bij de dessa's Bandjar en Tagalsari, respectivelijk lang 70 en 60 voeten, geheel zijn weggeslagen; ook de brug van de dessa Boeloe is zoodanig beschadigd, dat die geheel zal behooren te worden afgebroken.

De hierdoor veroorzaakte schade kan nog niet met zekerheid worden opgegeven.

Patjitan. (1 Augustus). — Volgens nadere berigten zijn in het district Pangoel, ten gevolge van aldaar plaats gehad hebbende overstroomingen, 107 bouws tagalvelden, die met tweede gewassen waren beplant, verloren gegaan. Op den 29sten en 30sten Julij jl. is de Gedangan-rivier andermaal buiten hare oevers getreden en het water alstoen zoo hoog gerezen, dat het tot aan den vloer van het afdak der pendoppo van de kontroleurswoning klom. Behalve eenige schade aan de noodbruggen over de Assem en Gedangan rivieren, is het nog niet gebleken, dat die vreemde weêrsgesteldheid, welke de afvoer van het koffijproduct uit het gebergte naar de pakhuizen, in de vlakte van Pangoel gelegen, zeer vertraagt, andere onheilen zou hebben te weeg gebragt. Mogt de weêrsgesteldheid geene gunstige verandering ondergaan en derhalve de hevige regenbuijen aanhouden, waardoor het water in de vlakte al hooger zal stijgen, dan vreest men, dat het grootste gedeelte van den aanplant der tweede gewassen te Pangoel verloren gaan.

Het grootste gedeelte der bevolking in de vlakte te Pangoel verkeerde in den grootsten angst; eenige inlanders hebben met have en vee hunne woningen verlaten en een toevlugtsoord in het gebergte gezocht.

De regent, die zich te Pangoel ophoudt, verzuim[t] niets wat zou kunnen leiden om de in angst verke[e]rende inlandsche bevolking aldaar zooveel doenlijk g[e]rust te stellen en haar te bewegen, om naar hare de[s]sa's terug te keeren en doordoor volksverloop vo[or] te komen.

Voor zoo ver bekend is, hebben zich de overstro[o]mingen nog niet uitgetrekt tot de vlakten van de d[i]stricten Patjitan, Semanten en Lorok. Alhoewel he[t] water binnen de boorden der rivieren is terugg[e]treden, vreest men echter, dat die overstroomingen zic[h] zullen herhalen, daar de regens steeds aanhouden en [e]geene verandering in de weersgesteldheid wordt wa[ar]genomen.

Van de in andere residentien uitgebrokene epizooti[e] is alhier nog geen enkel geval waargenomen.

KORT OVERZIGT van de verrigtingen der Ingenieu[rs] van het mijnwezen (ten vervolge van ons nommer va[n] 10 Julij jl.)

Sumatra's Westkust. Padangsche Bovenlanden. — O[p] het einde der maand Mei was de gemetselde kern va[n] den dam, tot afdamming van het riviertje Timboelo[n] tot eene hoogte van 2,9 nederl. el gereed. De ingenieu[r] der 3de klasse P. van Dijk ging voort met het aanlegge[n] van dit werk en deed inmiddels het staande werk o[f] geraamte van het stampwerking oprigten.

Zuid- en Ooster- Afdeeling van Borneo. Kolenmijn Oran[je] Nassau. — De productie der mijn was gedurende d[e] maand Mei 180 ton stoomkolen van 1000 nederl. pon[d].

In den loop dezer maand werden 21 kettinggange[rs] gezonden naar de kolenontginning te Koetei, en ve[r]trokken 31 kettinggangers om koeliediensten te ve[r]rigten bij eene militaire expeditie naar Kandangan.

Koetei. — De gaanderijen in de laag no 1 hadden op [...] Junij eene lengte bereikt, oostelijk van 33,60 nede[rl.] el en westelijk van 34 nederl. el. De luchtkoker in [de] oostelijke gaanderij had eene hoogte van 10 nederl. [el] en de uitgang voor de luchtwisseling aldaar was la[ng] 10,50 nederl. el.

De luchtkoker in de westelijke gaanderij was doo[r]gedreven ter hoogte van 22 nederl. el. Op 10 nede[rl.] el. hoogte boven de gaanderij was de eerste luchtw[...] aangevangen, die ruim 3 nederl. el lengte had verkrege[n]. Ter hoogte van 22 nederl. el werd de uitgang west no[g] doorgedreven en was genoegzaam voltooid.

De spoorwegen, die uit de gaanderijen naar den oev[er] worden aangelegd, hadden ieder eene lengte van p. [m.] 350 nederl. el.

De voorraad kolen in de loots bedroeg 140 ton; a[an] Z. M. stoomschepen *Reinier Claessen* en *Bali* werden [af]gegeven respectivelijk 5 en 47 ton, zoodat enkel [door] het drijven der gaanderijen en luchtkokers op het ein[de] der maand Mei waren verkregen 192 ton steenkolen.

Op het einde der maand werden per Z. M. stoomsch[ip] *Bali* van Bandjermassing aangebragt 27 bannelingen, zo[o]dat de geheele sterkte toen bedroeg 59 man. Daardo[or] was de ingenieur der 2de klasse H. F. E. Rant in st[aat] gesteld om dag en nacht in de gaanderijen oost en w[est] no. 1 te doen arbeiden.

Aan de opvulling en voltooijing van het hoofd of [...] ladingplaats werd aanhoudend gewerkt, en een [der] spoorwegen liep reeds tot aan den rivier-oever. W[el]dra zou een tweede spoorweg ter plaatse kunnen aa[n]gelegd worden en later de benoodigde groote kolenloo[ts].

De maand Mei was weder minder gunstig voor d[en] gezondheidstoestand zoo van het europesche person[eel] als van de bannelingen, zoodat de ingenieur Rant K[...]larang niet kon verlaten en zijne onderzoekingen n[iet] verder uitstrekken dan tot de kolenvindplaats na[bij] soengei-Pranga en de aangrenzende heuvels.

Poeloe Laut. -- De voorman P. J. l' Hoir, naar Ba[n]djermassing opgeroepen, heeft Poeloe Laut verlaten.

Te Poeloe Laut lagen bij zijn vertrek 22 ton ko[len] van den pangeran Abdoel Kadir.

Eiland Banka. District Blinjoe. — De ingenieur d[er] 2de klasse J. E. Akkerringa, zette in de maand Ju[nij] de in Mei aangevangen onderzoekingen voort in [het] beneden gedeelte der songei-Loemoet. De uitkomst[en] bleven zeer gunstig. Nader zullen eenige boringen m[et] de groote boor worden verrigt.

Een onderzoek met den tsjam aan aijer Kourra de[ed] weinig of geen erts vinden. Even ongunstig was e[en] dergelijk onderzoek in het beneden gedeelte der hoo[fd]vallei van soengei-Pandji, waar geen erts werd aan[ge]troffen. Daarentegen werden vrij gunstige uitkomst[en] verkregen te aijer meirah.

Den 16den Junij kwamen de élève-opzieners P. Thouloup en W. Veer, en den 25sten de voorman Dubbeld te Muntok aan, welke allen zich kort na h[un]ne aankomst naar het district Blinjoe begaven.

Het weder was gedurende de geheele maand zeer [on]genachtig en daardoor niet zonder nadeeligen invl[oed] op de werkzaamheden op het terrein.

District Merawang. — In den loop der maand Ju[nij] werden door den ingenieur der 2de klasse P. H. [v.] Diest, de verschillende werkplaatsen der mijnen Si[...]hin, Thijhin, Foeihin, Liedjoe en Tjoenhin, en die [der] gewezene mijnen Fokghin en Fatghin opgemeten [en] daarmede de opname van de mijnstreek Tjingal ge[ein]digd.

Die riviertjes in deze streek, welke nog niet ontg[on]nen zijn, werden onderzocht. Men vond in de zijt[ak]jes aijer Tankoe, Glam, Djoerong Kriekas en Bera, g[een] en in het valleitje Tampang sleehts weinig tinerts.

Bureau van het Mijnwezen te Buitenzorg. — Den 21s[ten] Julij arriveerden de uit Nederland aangekomen adspir[ant] ingenieurs J. H. Menten en W. O. P. Arntzenius [te] Buitenzorg, en werden voorloopig bij het bureau [ge]plaatst. (*Jav. Ct.*)

Soerabaija, 7 Augustus. Op de Vendutie van giste[ren] zijn 59 stuks Sydney-paarden tot *f* 386. en 150 Sum[ba]wa-paarden tot ruim *f* 64 door één per stuk verk[ocht] geworden.

— Men zal zich herinneren dat voor eenigen [tijd] eene praauw, beladen met handelsgoederen, van [...] bestemd naar Toeban, in straat Madura even vo[or] Grissee door zeeroovers is afgeloopen.

Wij kunnen thans mededeelen dat het dezer da[gen] aan de ambtenaren bij de policie alhier, van S[...] en Heukelom, met de opsporing van dit misdrijf bel[ast] is gelukt om de geroofde goederen op Madura ge[...]

lijk te achterhalen en een zestal personen, waarte-n zoo uithoofde van bekentenis als andere gewigtige omstandigheden zware vermoedens bestaan van schuld aan dien gepleegden roof aan de policie te Madura uitleveren.

Bovengenoemde policie-beambten verdienen voorzeker allen lof voor den onvermoeiden ijver waarmede zij zijn werkzaam geweest om dit misdrijf optesporen en daardoor de veiligheid der handelsvaart in straat Madura meer te verzekeren.

Soerabaija, 8 Augustus. Men schrijft ons van Toe-ng-Agong.

Verscheidene berigten uit verschillende Residenties hebben wij gelezen, en daaruit gezien de vreemde weersgesteldheid die er thans bijna over geheel Java plaats heeft. — Ook de Residentie Kediri kan hiervan medespreken, en in het bijzonder het district Ngrowô. Van het begin van Junij ll. tot op dit oogenblik toe zijn daar, steeds door, zware regens gevallen.

Het behoeft hoegenaamd geen betoog hoe nadeeligen invloed zulks heeft op den aanplant van tabak en het bewerken van het suikerriet.

Nadat er reeds sedert vele dagen zware regens waren gevallen, vergezeld van onweder. zoo had er den 25sten Julij in het Trengaleksche eene aardstorting plaats, waarbij 9 menschenlevens zijn te betreuren geweest. Verder ontstond er op dien dag eene bandjir, welke drie bruggen in het Trengaleksche vernielde, en de Fabriek Modjo-Pangoong een voet onder water zette.

Den 30sten Julij hadden wij weder zware bandjirs, die meer dan eene dessa in het district Ngrowô onder water zetten, en waardoor de inwoners genoodzaakt waren, niet have en goed te vlugten, ten einde het naakte lijf te redden.

De moeijelijkheden waarmede de Suiker-Fabriekanten te worstelen hebben, zijn bijna ongehoord, dewijl de wegen of overstroomd, of zoo modderig zijn, dat de karvoerders niet in staat zijn eenig riet aan te brengen. — Het sluiten der fabrieken is dus ook aan de orde van den dag, als zijnde zij niet in staat om verder door te malen.

Den 1sten dezer waren er zulke zware regens in het gebergte gevallen, dat de Chinesche Kamp en de groote wegen meer dan 7 voet onder geraakten, ook overstroomden meer dan 60 bouws Suikerriet, en in sommige tuinen stond het water zoo hoog, dat de Poetjoeans (dat is de toppen) alleen zigtbaar waren.

Bij het vallen van het water, hetgeen den 4den dezer begon, vond men digt bij de Kota op den grooten weg de lijken van een man en eene vrouw, die door de kracht van het water medegesleept en verdronken waren.

Het is te hopen zoo wel voor de bevolking, als voor de fabriekanten in het algemeen, dat zulk een weder spoedig op mag houden, dewijl, wanneer zulks op den thans bestaanden voet doorgaat, geen der fabriekanten in staat zal zijn behoorlijk zijn riet af te malen.

(*Soer. Nieuwsbode.*)

Soerabaija 10 Augustus. Men schrijft ons van Sumanap:

Voor een paar dagen kwamen hier aan de kapitein en de bemanning van de engelsche brik *Prima Donna*, welk schip van Bali kwam en naar Singapore bestemd was, met suiker, koffij, enz.

Maar door misleiding der stroomen en zwaren wind raakte het schip vast op het in zee ver vooruitstekende rif van het eiland Ra-as en werd spoedig wrak. Gelukkig zijn bij deze schipbreuk geene menschenlevens te betreuren en was schip en lading verassureerd.

(*Soer. Ct.*)

OFFICIELE BERIGTEN.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE.

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!

doet te weten:

Dat Hij, willende voorzien in de wijze van onderteekening van de stukken bij de Javasche bank, ingeval van afwezigheid of verhindering van den president of den secretaris van die bank;

Lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het Reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch-Indie;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Aan artikel 50 van het octrooi en reglement voor de Javasche bank (staatsblad 1859, no. 98, toe te voegen de volgende bepaling:

„Bij afwezigheid of verhindering van den president of den secretaris, geschiedt de onderteekening der stukken voor hen door „een der directeuren."

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indie geplaatst, en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegiën en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te BUITENZORG, den 3den Augustus 1861.

CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris,

A. LOUDON.

(Staatsblad no. 69.)

Civiel Departement.

Opgedragen:

De waarneming der betrekking van gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden, aan den luitenant-kolonel der infanterie W. E. Kroesen, thans waarnemend resident van Palembang, tevens militair kommandant aldaar.

Benoemd:

Tot resident van Palembang, de resident der Lampongsche districten J. A. W. van Ophuijsen.

BIJ DE SUBCOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE MADIOEN.

Ontslagen:

Eervol, wegens vertrek, als lid, ds. A. C. van Maarseveen, predikant bij de Protestantsche gemeente aldaar, — onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten.

Benoemd:

Tot lid, C. H. G. van Zijll de Jong, kontroleur der tweede klasse bij de landelijke inkomsten en kultures.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de majoor der artillerie C. V. N. Boers.

Benoemd:

Tot kommandant der artillerie van Sumatra's Westkust en Onderhoorigheden, de majoor der artillerie A. J. Doorman, thans onder-directeur bij den artillerie-constructiewinkel te Soerabaija.

Tot kommandant der artillerie in de tweede militaire afdeeling op Java, de majoor der artillerie J. G. A. Kempees.

Tot onder-directeur bij den artillerie-constructie-winkel te Soerabaija de kapitein der artillerie H. G. Boumeester, van het personeel.

Marine Departement.

Benoemd:

Tot eersten machinist bij de dienst der Gouvernements schoeners en kruisbooten J. M. van Aken, laatst als machinist gedetacheerd in Japan.

ADVERTENTIEN.

POSTKANTOOR.

Op Dingsdag den 20 dezer zullen postpakketten worden gesloten voor

de Lampongs,

te verzenden met de stoomboot *Palembang Pakket* gezagvoerder J. Scheel.

De daarvoor bestemde Brieven kunnen dien dag worden bezorgd te *Weltevreden* tot 's avonds 5 uur, in de stad tot 4 uur.

Op Woensdag den 21 dezer zullen postpakketten worden gesloten voor

Bandjermasing,

te verzenden met een der stoomschepen van *W. Cores de Vries.*

De daarvoor bestemde Brieven kunnen dien dag worden bezorgd te Weltevreden tot 's avonds 5 uur, in de Stad tot 4 uur.

Op Donderdag den 22 dezer zullen postpakketten worden gesloten voor

Padang en Benkoelen,

te verzenden met een der stoomschepen van *W. Cores de Vries.*

De daarvoor bestemde Brieven kunnen dien dag worden bezorgd te Weltevreden tot 's avonds 5 uur, in de Stad tot 4 uur.

De Directeur der Posterijen herinnert bij deze belanghebbenden, dat de eerste mailstoomer in September den 1sten zullende vertrekken, de brievenpakketten, daarmede te verzenden, bij het Postkantoor te *Weltevreden* zullen worden gesloten op

Zaturdag den 31sten Aug. aanst:

des avonds te 8 uren, voor *Europa, America, Britsch-Indië, China, Japan, Australie* enz. enz., benevens voor *Banka, Palembang* en *Riouw.*

Debiteuren aan het vendudepartement alhier, over de maand April 1861, worden bij deze herinnerd, dat de aanzuivering van hun debet uiterlijk vóór ultimo dezer ten vendukantore moet geschieden, wanneer zij zich tegen geregtelijke vervolgingen wenschen te vrijwaren.

De verpachting van den afstand der steensuiker voor het jaar 1862, nader beschreven bij de ordonnantie van den 10den December 1857 (staatsblad no. 112) zal plaats hebben te Tjiandjoer, op het residentie-bureau, op Donderdag den 12den September a. s. te 9 uren 's morgens.

De hoofd-ingenieur, chef der 4de waterstaats-afdeeling maakt bekend, dat op Zaturdag den 31sten Augustus 1861, des morgens te 10 uren, ten zijnen kantore te Soerabaija in het openbaar zal worden uitbesteed:

het bouwen eener gevangenis te Sidhoardjo, residentie Soerabaija,

volgens bestek en voorwaarden, liggende ten gemelden kantore ter inzage van belanghedbenden.

Op Woensdag den 4den September 1861, des morgens te 10 uren, zal ten residentie-burele eene uitbesteding worden gehouden voor

De verlichting der stad Soerabaija, gedurende 1862.

De voorwaarden dier uitbesteding liggen ter inzage op gemeld bureau.

Vendutien.

Maandag 19 Augustus
Voor het Woonhuis van den Heer Helder door van Slooten, Morgan & Co.
en
Voor het commissiehuis van John Pryce & Co.
Dingsdag 20 Augustus
Voor het Woonhuis van den Heer van Loon door van Riet en ter Gouw,
en
Van suiker door Gebrs. Roselje & Co.
Woensdag 19 Augustus
Voor de toko van John Brown
en
Houtvendutie door John Pryce & Co.
Donderdag 22 Augustus
Voor het commissiehuis van Abeelen Dennison & Co.
Vrijdag 23 Augustus
Voor het commissiehuis van J. Speet
en
's avonds Boekenvendutie in de Harmonie door H. M. van Dorp.

Vertrekkende Personen.

Juls. G. Bunge verlaat Java.
J. C. von Gebauer.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

Londen, 18 Junij. — In de zitting van het Lagerhuis op gisteren heeft sir G. Forster gevraagd, of de regering maatregelen zal nemen tegen eene herhaling van zulk een verlagend schouwspel als dat door den heer Blondin op zaturdag ll, gegeven, toen hij namelijk zijn zevenjarig dochter-tje mede aan het gevaar bloot stelde van de koord ter neer te storten, hetgeen in strijd was met de op dit stuk bestaande wetten.

Sir. G. C. Lewis antwoordde hierop, dat hij bereids aan de directeuren van het glazen paleis te Sydenham over deze aangelegenheid had geschreven en de hoop te kennen gegeven, dat een kind van zulk een teederen leeftijd niet weder aan zoodanig gevaar worde blootgesteld.

— Aan den *Morning Chronicle* wordt uit Parijs het volgende gemeld: » Men verzekert mij uit zeer goede bron, dat baron Ricasoli als onvermijdelijke voorwaarde tot de aanneming der portefeuille van buitenlandsche zaken heeft gesteld, dat geen duim breed gronds van Italie zal worden afgestaan. Waarschijnlijk heeft hij deze voorwaarde gesteld, om een einde te maken aan de geruchten, die onlangs in Italie hebben geloopen, als zouden er onderhandelingen geopend zijn tot den afstand van het eiland Sardinie aan Frankrijk. Misschien ook is het een *avis au porteur*, om niet op nieuwen afstand van grondgebied aan te dringen.

FRANKRIJK.

Parijs, 6 Junij. Het wetgevend ligchaam heeft heden de discussiën over het budget voortgezet. Nadat verscheidene personen hadden gesproken en door den heer Magne waren beantwoord, zijn de algemeene discussien gesloten en is de discussie over de verschillende budgetten der ministerien op morgen bepaald.

— De heer Fould is dadelijk na zijne aankomst alhier naar Fontainebleau vertrokken.

— De ministerraad, die gisteren te Fontainebleau is gehouden werd ook door de keizerin bijgewoond en door de presidenten van den senaat en het wetgevend ligchaam. Er werd daar voornamelijk gehandeld over de vraag hoe te handelen nu graaf Cavour was overleden.

— De regering heeft aan den prefect van het departement Aube last gegeven, alles in het werk te stellen om de candidatuur van den heer Casimir Perrier voor het lidmaatschap van den algemeenen raad te doen mislukken.

— De organisatie der photographie bij het leger is bijna voltoeid. Het personeel bestaat uit een officier, twee onder-officieren en zes preperateurs. De toestellen nemen weinig plaats weg en kunnen gemakkelijk in één wagen worden vervoerd.

Parijs, 7 Junij. De kamer heeft heden de algemeene discussie over het budget voortgezet. Deze zitting is geopend met eene redevoering van den heer Dalamarre, die de vermindering van het aantal ambtenaren, welke volgens hem te groot in getal zijn en te weinig werken, heeft verdedigd. Hij wenschte ze minder talrijk, beter bezoldigd en beter werkende te hebben.

De heer Auguste Chevalier kwam terug op de redevoering van den heer Koenigswarter en zeide, dat de belasting op het inkomen, die door dezen zoozeer is verdedigd, overal impopulair is. In Engeland zelfs waar zeer vele belastingen op de bevolking drukken, worden zij allen, behalve de income-tax, zonder morren, betaald.

— Het schijnt meer en meer zeker te zijn, dat de zitting van het wetgevend ligchaam tot Julij zal worden verlengd omdat de vele werkzaamheden niet vóór dien tijd kunnen ten einde worden gebragt.

— De *Moniteur* bevat heden de lijst van de spoorwegen, die tot het derde spoorwegnet behooren. De minister heeft last gegeven om die spoorwegen, welke de militaire havens en forten verbinden, zoo spoedig mogelijk aan te leggen.

— Het handelstractaat tusschen Spanje en Frankrijk zal spoedig gereed zijn; het ontmoet weinig zwarigheden.

— Er bestaat plan om op den boulevard Malesherbes een standbeeld in Romeinsch costuum van den keizer op te rigten.

— De heer Alphonse de Rothschild zal zich binnen kort naar Italie begeven, om over eenige kwestiën omtrent de spoorwegen te onderhandelen.

— De clericale partij juicht van vreugde, want er is een gerucht verspreid, dat graaf de Morny zou hebben verklaard, dat de eenheid van Italie een droom is en de Fransche troepen te Rome zullen blijven. Men gaat verder en maakt uit die woorden de gevolgtrekking dat het Napelsche grondgebied aan koning Frans II zal worden teruggegeven en de hertog van Parma Sicilie zal krijgen; het pauselijk grondgebied zal den paus worden gewaarborgd, en het denkbeeld omtrent een Italiaanschen bond, door den heer de la Gueronnière in zijne brochure geuit, in alle deelen verwezenlijkt worden. Graaf Cavour zou reeds in het geheim tot dit plan zijn overgehaald geweest, want ook hij was van oordeel, dat de Italiaansche eenheid een ijdele droom was. Voorts zegt men, dat hij van verdriet gesterven is, omdat hij de wenschen, die hij omtrent de eenheid koesterde, had moeten opgeven.

Ongelukkig is het gebleken, dat niet graaf de Morny, maar een zeer weinig bekend gedeputeerde, behoorende tot de clericale partij, zoodanige woorden heeft gesproken, waardoor alle gevolgtrekkingen als ware het in het water vallen.

Parijs, 9 Junij. Bij keizerlijk besluit zijn de heeren de Morny, Schneider, Reveil, Hebert en generaal Perrot respectivelijk als president, vice-president en kwestoren, in deze hunne betrekkingen voor de verdere zittingen van het wetgevend ligchaam bevestigd.

— Er zijn gisteren twee jonge meisjes en een kanarievogel wegens diefstal gearresteerd. Deze twee meiseis droegen den kanarievogel in eene kooi, en zoodra zij voor een winkel kwamen, waarin goederen waren ten toon gesteld, die van hare gading waren, werd de kooi opengemaakt en vloog de vogel in den winkel. De meisjes ijlden hem achter na en deden alle moeite om hem te vangen, doch staken gedurende deze jagt al hetgeen onder hare handen kwam in den zak. Op een gegeven teeken liet de vogel zich vangen, en de meisjes verlieten dan onder dankbetuiging voor de gegeven moeite den winkel. Deze behendige en vreemdsoortige diefstal werd zoo dikwijls herhaald, dat de politie er eindelijk de aandacht op vestigde en de meisjes met haar medepligtigen vogel arresteerde.

— Aangaande de in beslagneming van het werk van den hertog de Broglie verneemt men het volgende. Overeenkomstig de wet had de steendrukker Tallet op den 7den Junij bij het ministerie van binnenlandsche zaken twee exemplaren van de *Vues sur le gouvernement de France* gedeponeerd, daarbij opgevende den naam des schrijvers, het aantal exempl. (100) en het getal bladz. (683). Op dienzelfden dag zijn deze 100 exempl. in beslag genomen voor dat er eenige publiciteit aan het werk was gegeven. De advocaten Dufaure, Odilon Barrot, en Paul Andral, wier advies door den hertog de Broglie was ingeroepen, hebben geadviseerd, dat de in beslagneming nietig was, als gedaan zijnde buiten het geval van betrapping op heeter daad, zonder welke de prefect van politie geene inbeslagneming mag bewerkstelligen, en omdat zij gedaan is ten opzigte van een werk van meer dan tien vel druks, dat nog niet publiek was gemaakt. Ten gevolge van dit advies, heeft de hertog den prefect tot teruggave der exemplaren doen sommeren, en daar hieraan geen gevolg is gegeven, gisteren dertien verzoekschriften aan den president der civiele regtbank ingezonden, waarin magtiging wordt verzocht om den prefect op korten termijn te doen dagvaarden tot teruggave en betaling van kosten, schaden en intresten; dit verzoek is toegestaan. Mr. Andral zal voor den hertog pleiten.

— De heer Amiel heeft bij Maresq insgelijks een merkwaardig vlugschrift in het licht gegeven, ten titel voerende: *de Romeinsche oplossing*, met het volgende motto: De oplossing is minder te Rome dan in de goede trouw en den goeden wil der kardinalen en bisschoppen.

— Er is eene vergadering van het Groot-Oosten der vrijmetselarij in Frankrijk tegen den 25sten dezer uitgeschreven.

Parijs, 13 Junij — Op de beurs liep heden het gerucht, dat vorst von Metternich tegen de erkenning van het koningrijk Italië door Frankrijk had geprotesteerd.

Voorts liep het gerucht, dat keizer Napoleon ernstig ongesteld was; later ontvangen tijdingen van Fontainebleau melden niets daarvan.

— Er heeft alhier een gerucht gerucht geloopen, dat koning Victor Emmanuel onlangs incognito te Fontainebleau is geweest, en eene langdurige conferentie met den keizer heeft gehad. Dit gerucht mag men als geheel ongegrond beschouwen.

—Men wil weten, dat de graaf van Parijs drie dagen incognito alhier vertoefd en bij herhaling zamenkomsten met de hoofden der Orleanistische partij gehad heeft.

Parijs, 15 Junij. De meer dan gewone wisseling van depêches en van koeriers tusschen de hoven van Parijs en St. Petersburg, heeft op nieuw het gerucht doen ontstaan van eene bijeenkomst van de keizers van Frankrijk en Rusland en den koning van Pruissen.

— Naar men zegt, zal de keizer, gedurende zijn verblijf te Vichy, omringd zijn door een stoet uit het corps diplomatique, waaronder men noemt den hertog de Gramont, den markies de la Valette en de heeren Adolphe Barrot en Latour d' Auvergne.

— Het huis te Vichy van den beroemden componist Strauss is voor den keizer gehuurd 1000 frcs. per dag, terwijl een kleiner huis voor het gevolg van Z. M. is gehuurd voor 10,000 frs. voor den tijd van drie weken, welke de keizer aldaar zal vertoeven.

— Men zegt, dat de heer de Lavalette Konstantinopel den 20sten zal verlaten; men verzekert, dat hij niet heeft willen tegenwoordig zijn bij de aan Daoud-effendi te geven investituur. Het wordt meer en meer waarschijnlijk, dat de heer de Lavalette, die stellig niet naar Konstantinopel zal terugkeeren, Frankrijk bij het Turijnsche hof zal vertegenwoordigen. Deze benoeming zal eene groote verandering in de Fransche diplomatie te weeg brengen. Zoo zou, naar men zegt, de heer de Talleyrand naar Berlijn, de heer de la Tour d' Auvergne naar Weenen en de heer de Moustier naar Konstantinopel vertrekken; generaal de Beaufort zou ad interim belast worden men den post van ambassadeur te Konstantinopel.

— Het gerucht, dat de Siamesche ambassadeurs een of meer levende olifanten mede brengen, is daardoor ontstaan, dat zij een aantal brevetten van de ridderorde van den olifant bij zich hebben, om die aan hooggeplaatste personen alhier, namens den vorst van Siam uit te reiken.

— Graaf de Chambord heeft, zoo als onlangs is gemeld, aan zijne vrienden de instructie gegeven, om zich te onthouden van alle verkiezingen, zelfs voor de algemeene raden. De legitimistische partij is hierover zoo verontwaardigd, dat de graaf wel zal genoodzaakt zijn deze instructie in te trekken.

— De *Movimento* meldt dat de baron Ricasoli zich naar de baden van Vichy zal begeven, om er keizer Napoleon te ontmoeten. Het doel dezer reis zoude zijn om den eersten minister van den koning van Italie in staat te stellen, beter bekend te worden met de eigenlijke inzigten van keizer Napoleon en zoo doende eene volmaakt goede verstandhouding tusschen het kabinet der Tuilerien en dat van Turijn, gelijk onder het ministerie Cavour het geval was, tot stand te brengen.

— Het korps bestemd tot versterking van de openbare magt te Cochin-China is hier thans georganiseerd. Het is zamengesteld uit manschappen der keizerlijke en stedelijke gardes, als ook van de departementale en andere gendarmerie. Deze gaan thans gezamentlijk op reis naar Draguignan, om aldaar hunne uitrusting te ontvangen, zullende het korps zich vervolgens te Toulon naar Saigon inschepen. Te gelijkertijd wordt in Cambodja een korps inlandsche kavallerie georganiseerd, hetwelk onder kommando van Fransche officieren zal worden geplaatst.

Parijs, 25 Junij. In den *Moniteur* leest men het volgende: »De keizer heeft Victor Emanuel als koning van Italie erkend. Bij de nota, waarin aan het kabinet van Turijn kennis gegeven wordt van dit besluit, heeft de regering des keizers verklaard, dat zij alle solidariteit in ondernemingen, welke den vrede van Europa in gevaar zouden kunnen brengen, van zich afwerpt en dat de Fransche troepen zullen voortgaan Rome te bezetten zoo lang de belangen, welke die troepen derwaarts hebben doen zenden, niet gedekt zullen zijn door voldoende waarborgen.”

— De *Patrie* bevat een artikel van den heer Louis Bellet, van den volgenden inhoud:

»Men verzekert, dat er onderhandelingen goepend zijn, om tot de herstelling der diplomatieke betrekkingen tusschen Frankrijk en het hof van Turijn te geraken. Indien de onderhandelingen gelukken, zullen zij de feitelijke erkenning van het koningrijk Italie ten gevolge hebben; dit koningrijk zou zamengesteld zijn uit de provinciën en staten, welke onder den scepter van koning Victor Emmanuel geplaatst zijn, ten gevolge van gebeurtenissen, waarover Farnkrijk zich thans niet moet verklaren, doch die onder begunstiging van het beginsel van noninterventie vervuld of door Europa erkend zijn.

»De hervatting der diplomatieke betrekkingen met Turijn, zal van wege Frankrijk, ten opzigte van de politiek van het koningrijk Italië, geene beoordeeling over het gebeurde, of geene solidariteit voor de toekomst medebrengen. Deze hervatting der diplomatieke onderhandelingen zou bevestigen, dat het gouvernement van dien nieuwen staat voldoende daargesteld is, om daarmede internationale betrekkingen te onderhouden, welke noodzakelijk zijn voor de belangen van beide landen.

»Door zijne nieuwe houding zal Frankrijk niet bedoelen op eenige wijze in de binnenlandsche of buitenlandsche zaken van het Italiaansche koningrijk te interveniëren, welk laatste alleen regter over zijn gedrag zal zijn, gelijk het meester is van zijne lotsbestemming. Frankrijk zal tegenover Italie handelen, gelijk eens de groote Europesche mogendheden in de Americaansche kwestie zullen doen, door de nieuwe republiek der Zuidelijke Staten te erkennen, wanneer die republiek een gouvernement zal daargesteld hebben, dat gevestigd is op grondslagen, die zullen toelaten, om voor het algemeen belang, voordeelige internationale betrekkingen daarmede aan te knoopen.”

DUITSCHLAND.

Weenen, 6 Junij. Het berigt, dat te Pesth het adres van den heer Deak is aangenomen, heeft hier de hoop op eene vreedzame oplossing der Hongaarsche kwestie doen herleven. Wel blijven er nog groote moeijelijkheden te overwinnen, inzonderheid ten aanzien der in dat adres nedergelegde wenschen tot algeheele erkenning der wetgeving van 1848, derhalve ook tot benoeming van een volledig, onafhankelijk Hongaarsch ministerie, terwijl zoo als men weet, de regering althans geene afzonderlijke departementen van financiën en van oorlog voor Hongarije wil toestaan. Evenwel blijft men op eene minnelijke schikking hopen, daar men weet, dat thans naar eene transactie gestreefd wordt, dáárin bestaande, dat de kroon zich in beginsel ten gunste der wetgeving van 1848 zal verklaren, doch te gelijker tijd den Hongaarschen landdag zal uitnoodigen, haar in zoo ver te wijzigen, als met de positie van Oostenrijk als Europesche groote mogendheid strookt. Ook te Pesth moet de aanneming van genoemd voorstel een bevredigenden indruk hebben te weeg gebragt. De Hongaarsche hofkanselier, baron Vay, heeft bij die gelegenheid aldaar een schitterend diner gegeven, waarbij de hoofden der beide partijen van den landdag tegenwoordig waren.

Berlijn, 8 Junij. Sedert 1842 heeft er in Pruissen geen zoo uitgestrekt militair schouwspel plaats gehad, als door de herfstmanoeuvres van het 7de en 8ste legercorps zal worden aangeboden. Het getal manschappen, dat zoo van deze beide corpsen als van de garnizoenen uit onderscheidene plaatsen, alsdan bijeen zal komen, wordt op minstens 50,000 berekend. De manoeuvres, waarbij genoemde corpsen als veronderstelde vijanden tegenover elkander zullen staan, zullen vijf dagen duren. Reeds zijn de toebereidselen voor die oefeningen begonnen.

Weenen, 9 Junij. Naar men verzekert, moet thans door de regering besloten zijn, aan Hongarije alle bij de wetgeving van 1848 bepaalde ministerien toe te staan, met uitzondering der departementen van buitenlandsche zaken, oorlog en financien. Wat dit eerste departement betreft, gelooft men niet, dat de Hongaren op het herkrijgen daarvan zullen aandringen. Ter vervanging der beide andere departementen moet het plan bestaan, om jaarlijks het bedrag der door Hongarije te dragen belastingen, bij wege van koninklijke voorstellen, aan den landdag te Pesth ter beslissing in te dienen, terwijl de omslag dier belastingen over de comitalen, alsmede de bepaling van het militair contingent, aan hetzelfde wetgevend ligchaam zou worden opgedragen.

— De paragraafsgewijze discussie over het adres van den heer Deak, in het lagerhuis te Pesth, heeft tot zeer uitvoerige woordenwisselingen aanleiding gegeven. Alleen over den aanhef van het adres werd bijna twee uren gesproken, daar sommige leden zich niet konden vereenigen met den voorgestelden: »Allerdoorluchtigste keizer en koning”, daar Franz Joseph nog niet als koning van Hongarije is gekroond. Een aantal wijzigingen werden voorgeslagen, als: »Aan Franz Joseph keizer van Oostenrijk”, »Allerdoorluchtigste keizer”, »Allerdoorluchtigst apostolisch koning”, dit laatste daardoor gemotiveerd, dat Franz Joseph ten minste koning van Bohemen was; een ander kortweg: »Aan de bestaande regering”, enz. Graaf Andrassy deed opmerken, dat Franz Joseph feitelijk keizer van Oostenrijk is, en dat Hongarije, door hem niet als zoodanig te erkennen, even bespottelijk zou handelen, als de vorst van Monaco, die keizer Napoleon niet wilde erkennen. Eindelijk werd een amendement, voorstellende den aanhef: »Allerdoorluchtigst heer”, aangenomen. §§ 1 en 2 werden onveranderd goedgekeurd. Bij § 3 ontstond langdurige discussie over de uitdrukking: »De vertegenwoordigers der Hongaarsche natie”, naardien Zevenbergen en Croatie niet ter vergadering vertegenwoordigd waren. In aanmerking der goede verstandhouding, werd ook deze § goedgekeurd. In § 4 werd eene zinsnede weggeschrapt, welke luidde: »Wij willen een sluijer werpen op het lijden van vervlogen tijden”. Nadat nog eenige discussie was gevoerd over een voorstel der Rumanen, die de uitdrukking: Hongaarsch sta[...] Hongaarsche belangen”, in: »standpunt des vade[...] lands-belangen” wilden veranderd hebben, hetge[...] ter werd aangenomen, werden de overige par[...] van het adres met groote meerderheid goedgekeur[...] baron Eötvös werd nog verklaard, dat hij binn[...] nige dagen een gemotiveerd voorstel tot regeli[...] het vraagstuk der nationaliteit bij den Hongaa[...] landdag zal ter tafel brengen.

Berlijn, 10 Junij. Het schijnt thans bepaald, [...] kroonprins en zijne gemalin het koninklijke paa[...] 17 dezer naar Koningsbergen zullen vergezellen[...] de vorstelijke personen tot den 23sten zullen [...] ven, als wanneer de koningin zich naar Coble[...] begeven. Naar men voorts wil weten zal de k[...] in het begin van Sept. e. k. Breslau bezoeken.

— Onderscheidene liberale leden van het hu[...] afgevaardigden hebben, met het oog op de alge[...] verkiezingen, welke in den loop van dit jaar tot de[...] we zamenstelling van dit huis moeten plaats he[...] een programma aan de kiezers openbaar gemaakt, w[...] zij verschillende politieke grondstellingen belijden, [...] onder komt het volgende voor: Trouw aan k[...] en constitutie, oprigting van een centraal behee[...] Duitschland, in handen van Pruissen, en eene[...] meene Duitsche volksvertegenwoordiging; ophefl[...] bepaling, dat uitsluitend het afhankelijk openba[...] nisterie het regt bezit om aanklagten in te st[...] wederinvoering der regtspraak door juries in po[...] en drukpers-processen, verantwoordelijkheid der [...] ters; waarborg voor geheele burgerlijke gelijks[...] van alle godsdienstige gezindten: scheiding van[...] en staat in kerkelijke en school-aangelegenheden[...] middelijke herziening der wetgeving op de nijve[...] bezuiniging in het budget van oorlog door bevo[...] der landweer, en, daar dit tot de vrome wensch[...] blijven behooren, zoo lang het heerenhuis blijft z[...] gesteld, gelijk het thans bestaat, eene doortastend[...] vorming van dit wetgevend ligcham, als een noo[...] lijk begin van alle gewenschte hervormingen.

— Er is uit America berigt ontvangen, dat [...] ruchte misdadiger Wilhelm Brinkhoff, uit Alpen, [...] haaldelijk uit de gevangenissen ontsnapt is, tha[...] zijne nog jeugdige vrouw te Newark, in den staa[...] wegens een stouten diefstal, gearresteerd moet z[...] er in September e. k. voor de jury moet verschijn[...] altijd wanneer men hem dan nog in handen heeft[...] echtpaar doorreisde America in zeer elegante kl[...] en incognito, daar Brinkhoff zich voor een ko[...] uit Wesel, Heinrich Grillo, uitgaf, en zijne vrouw[...] waren naam behield, namelijk Carolina Ernst, uit [...] temberg; zij voegde er alleen den titel bij van: »élè[...] een instituut voor opvoeding te Cleef”, misschien [...] zij laatstelijk in de gevangenis aldaar zich aan e[...] studien heeft kunnen wijden.

Weenen, 17 Junij. De aartshertogen Rainer, [...] ter-president, Karl Ledwig, stadhonder in Tyro[...] Ferdinand Max, opperbevelhebber der marine, m[...] gelijktijdig hun ontslag hebben ingediend. Nope[...] beide eersten wordt deze stap dáárdoor verklaard[...] de minister-president, inzonderheid na de handeli[...] in den rijksraad, betreffende de ministeriële verant[...] delijkheid, zich niet wel op zijne plaats gevoe[...] van elke verantwoordelijkheid wenscht ontsla[...] zijn, terwijl de stadhouder van Tyrol zich geco[...] mitteerd vindt door de ondersteuning, welke hi[...] de beweging tegen de emancipatie der protestante[...] daar heeft verleend, wat echter aartshertog Ferdi[...] Max tot het vragen van zijn ontslag heeft bewog[...] nog een raadsel.

— Men beschouwt hier de ontbinding van den [...] gaarschen landdag als kort ophanden, en beweert [...] gelijktijdig een keizerlijk manifest zal worden uitge[...] digd, tot motivering van dezen maatregel.

— Prins Metternich, onze gezant te Parijs, moe[...] eene andere betrekking verzocht hebben, naardie[...] voorkomendheden, welke hem en zijner gemali[...] Fontainebleau worden bewezen, niet opwegen t[...] de nederlagen, welke hij er voortdurend op staatk[...] gebied moet lijden. Daar men echter niet gemakk[...] een geschikt opvolger voor hem schijnt te ku[...] vinden, zal wel vooreerst niet aan zijn verzoek [...] nen voldaan worden.

— Uit Keulen wordt het volgende gemeld. [...] eenigen tijd was Dr. Thesmar aldaar in het bez[...] komen van het gouden repetitie-horologie, dat k[...] Napoleon I diende, om bij beslissende veldslage[...] bewegingen zijner troepen op de minuut af te bep[...] en dat op 's keizers vlugt van Belle-Alliance naa[...] mappes, door den toenmaligen luitenant, later pl[...] majoor te Keulen, den heer van Rosen, in de [...] gemaakte keizerlijke koets werd gevonden; desk[...] gen schatten dit horologie op zeer hoogen prijs, e[...] heeft buitendien eene historische waarde, te meer[...] dat het, naar sommigen willen weten, vroeger F[...] rik den Groote had toebehoord, dat door Napo[...] I, tijdens diens verblijf te Berlijn, was medegeno[...] Op aanraden van prins Hohenzollern en graaf Kö[...] mark, besloot Dr. Thesmar, het den koning aan te[...] den, en schreef dan ook den 26 Mei jl. een brief [...] den koning waarin hij de redenen ontwikkelde, w[...] om hij het horologie liever in diens handen zag, [...] in die van »den tegenwoordigen beheerscher van Fr[...] rijk, den man, wiens lotsbestemming nog niet ver[...] is”, en met wien Dr. T. niets wilde te doen heb[...] naardien hij dit als strijdig met de eer des vade[...] beschouwde, hoe groote waarde Napoleon III ook [...] deze geschiedkundige merkwaardigheid mogt hech[...] Hij bood het horologie derhalve den koning aan, [...] eene herinnering aan den roem van het Pruiss[...] leger, dat »den onverzoenlijken vijand van troo[...] vaderland had nedergeworpen”, en omdat de Rhijnbe[...] ners inzonderheid van den koning »bescherming t[...] de steeds wakker gehouden Rhijnlusten” verwac[...] daarbij uitdrukkelijk de voorwaarde stellende, da[...] geenerlei geldelijke belooning voor het aangebodene[...] ontvangen. Op dit schrijven werd den heer Thes[...] echter den 3 dezer door den geheimen kabinets[...] Illaire in 's konings naam geantwoord, dat de ko[...]

hem zeer voor zijn aanbod dankte, doch hem van deze geschiedkundige merkwaardigheid niet wilde berooven. Men voegt er bij, dat Dr. Thesmar thans voornemens is, dit horologie te behouden. ofschoon hem moet zijn aangeraden het te Londen in het openbaar te doen verkoopen, waar voorzeker een hooge prijs daarvoor zou worden betaald.

— Uit Turijn wordt aan een te Weenen verschijnend blad het volgende gemeld: Een lid der Engelsche ambassade te Turijn, een bepaald tegenstander van wijlen graaf Cavour en diens politiek, moet zich vóór eenigen tijd het afschrift van twee belangrijke documenten verschaft hebben, welke den graaf tegenover Engeland en Frankrijk zeer compromitteerden. Het eerste betrof de verwijdering der Franschen uit Rome, en het bezetten dier stad door Piëmontezen, hetgeen in den loop van Junij moest geschieden, tegen den afstand van Sardinie aan Frankrijk, zoodra dit laatste de openbare meening gunstig daarvoor zou hebben gestemd. Door Frankrijk was reeds in Sardinie in dien geest gewerkt, doch in het tweede document gaf graaf Cavour aan zijne agenten aldaar de noodige instructien, om in het geheim Frankrijk tegen te werken, zoodat wanneer Rome eenmaal door Piemont was bezet, er van den afstand van Sardinie niets zou komen, naardien de openbare meening bij eene volksstemming zich daartegen zou verklaren. De Engelsche diplomaat moet onmiddelijk van deze documenten mededeeling hebben gedaan aan zijne regering, alsmede, op vertrouwelijke wijze, aan den Franschen gezant te Turijn. Het gevolg moet geweest zijn, dat de Engelsche regering eene zeer krachtige verklaring aan het kabinet van Parijs zond, welk laatste, alles behalve gesticht over deze dubbelzinnigheid, aan graaf Cavour te kennen gaf, dat er nog in langen tijd niets kon komen van eene Piemontesche bezetting in Rome, alsmede dat de reeds beloofde erkenning van het koningrijk Italie door Frankrijk voorloopig zou worden uitgesteld.

Weenen, 21 Junij. — De toestand der keizerin is er in de laatste dagen niet op verbeterd. De keizer heeft zich lang tegen haar vertrek naar Corfu verzet; alleen de dringende voorstellen van professor Skoba zijn in staat geweest hem tot andere gedachten te brengen. Z. M. had zijn, kabinet doen inrigten naast het boudoir der keizerin; ten einde steeds in hare onmiddelijke nabijheid te zijn, slechts zeer dringende bezigheden konden hem noodzaken om zijne gemalin gedurende eenige uren te verlaten. De keizerin is zeer droefgeestig; voortdurend stort zij tranen, en lang heeft zij zich ernstig verzet tegen het bevel harer geneesheeren, om op nieuw naar een verwijderd oord te vertrekken.

— In de gisteren gehouden zitting van den Croatischen landdag is de banus baron van Sokcaevics, bij acclamatie en onder levendige toejuichingen tot opperlandskapitein gekozen, Voorts werd eene circulaire van den partriarch Rajaccic, een protest bevattende tegen eene uitdrukking van den gouverneur, volgens welke de Militaire grenzen alleen door Croaten bewoond zouden zijn, aan het comitè voor de Zuid-Slavische akademie ter beantwoording verzonden en werden onderscheidene, tot de Grieksche niet-geünieerde godsdienst behoorende leden van den landdag te dien einde aan dat comité toegevoegd.

— Den heer Abaffy, lid van het lagerhuis te Pesth is voor eenige dagen het volgend ongeval overkomen. Hij wilde 's avonds bij het licht, dat een trap bescheen een brief lezen, doch boog zich te ver over de trapleuning voorover, zoodat hij het evenwigt verloor en van de derde verdieping naar beneden stortte. Hij bekwam daardoor zoodanige ernstige wonden, dat men voor het behoud van zijn leven vreest.

ITALIE.

De commissie belast met het rapport over het wetsonwerp van generaal Garibaldi, omtrent de nationale wapening van Italie. heeft hare taak voltooid en het rapport ingediend. Volgens dit ontwerp zullen er 220 bataillons nationale garde worden georganieerd Den 16den zullen de discussien over dit wetsontwerp een aanvang nemen.

— Il Regno d'Italia van Milaan zegt, aangaande de erkenning van Italie door Frankrijk: »Wij vernemen, dat de Fransche regering als voorwaarde zal stellen de eerbiediging van het erfdeel van den heiligen Petrus en het beletten van elken Mazzinistischen aanslag te Rome. Tegen de eerste voorwaarde protesteren wij. Zonder Rome is er geen Italie mogelijk, want het groote middenpunt der Italiaansche eenheid en ondeelbaarheid zou ontbreken. De regering moet liever de erkenning van Italie door Franrijk opofferen dan van het bezit van Rome afzien, want zonder de erkenning van Frankrijk blijft Italie wat het was; doet Italie wat het heeft gedaan. Zonder Rome echter blijft het halverwege staan en alle vroegere opofferingen zouden nutteloos zijn. Beklaagde de Fransche regering zich over ons, dan zouden wij tot antwoord moeten geven, dat wij, vertrouwende op de woorden van Napoleon III, gedacht hebben, dat Frankrijk nimmer zijne medewerking en hulp zou weigeren aan eene regtvaardige zaak.

— Het is eene onwaarheid, dat generaal Kossuth eene villa aan het meir Como heeft aangekocht; hij heeft een huis gehuurd te Cossila, bij Biella; de ziekte zijner dochter heeft hem genoodzaakt aldaar eenige maanden te vertoeven.

ZWEDEN.

Stockholm 4 Junij. Voor geruimen tijd werd door de Zweedsche regering eene commissie benoemd, welke belast was te onderzoeken, in hoeverre de zeil-linieschepen in onzen tijd in den oorlog nog doelmatig of bruikbaar zijn. Die commissie heeft thans, naar men verneemt, haren arbeid voltooid; de conclusie van haar rapport strekt om te verklaren, dat genoemde schepen ten eenenmale onbruikbaar zijn voor het transport van troepen, even als tot bedekking voor koopvaardijschepen, of tot het blokkeren van vijandelijke havens; dat dien ten gevolge van de zeil-linieschepen die Zweden thans nog bezit, vier behooren gesloopt te worden, terwijl aan de overige vier geene verdere kosten moeten gedaan worden.

RUSLAND.

Warschau, 3 Junij. Bij de gisteren plaats gehad hebbende processie vertoonden zich weder vele personen met de nationale kleederdragt. Eenige jonge lieden werden deswege gearresteerd en naar het commandantshuis in de Krakausche voorstad gebragt. De vrienden van de gearresteerden en eene hoe langer zoo meer aangroeijende volksmenigte eischten met zulke volharding hunne in vrijheidstelling, dat de commandant, met vergunning van den militairen gouverneur, daarin bewilligde en het dragen der zoogenaamde Tschamarka als geoorloofd verklaarde. Het zooveel besprokene nationale lied werd gisteren ten eersten male ook in de Evangelische kerk gezongen.

AMERICA.

De *New-York Herald* zegt, dat, ten gevolge der gebeurtenissen in America, Europa dit jaar vermoedelijk 64 millioen dollars minder aan regten op tabak zal ontvangen. De Zuidelijke staten exporteerden tot nu toe jaarlijks gemiddeld voor eene waarde van 20 millioen dollars aan tabak, waar van Engeland 29 millioen, Frankrijk 18 millioen en Nederland en Duitschland 20 millioen aan ingaande regten ontvangen. De gemiddelde waarde van den jaarlijkschen katoen-uitvoer, die thans gestoord is, wordt op 150 millioen dollars geraamd.

ZEE- EN HANDELSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		NAAR
Augustus	9	Engelsch	Haddington	G. Bemni	Londen	2 Mei	Hongkong
〃	11	Spaansch.	Josguina Victoria	Nicolas Gogoaga	Manila	8 Julij	Liverpool
〃	12	Engelsch	Ethereal	Stephen Jarman	〃	14 〃	Londen
〃	—	Spaansch	Jodusa	M. Carranga	〃	1 〃	Havana
〃	—	Fransch	Reunion	C. Fermain	Singapore	19 〃	Bordeaux
〃	—	Engelsch	Alice	J. Anderson	〃	18 〃	Mauritius
〃	13	〃	Leven	R. Ballard	Eiland Keeling	5 Aug.	Batavia
〃	15	Nederlandsch	Doctrina et Amicitia	J. C. Strootman	Amsterdam	5 Mei	〃
〃	—	Engelsch	Earl of Windsor	D. Dick			Shanghae
〃	—	〃	Mirage	Roberts	Liverpool,	26 Mei	〃 1)
〃	9	Nederlandsch	Nederland en Oranje	L. T. van Ruijven	Batavia	9 Aug.	Rotterdam 4)
〃	12	Hamburg.	Marij	T. C. Decker	Hamburg	15 April	Anoor River
〃	15	Nederlandsch	Willemina en Clara	C. Abrahams.	Amsterdam	6 Mei	Batavia 2)
〃	—	Engelsch	Valdivia	A. Halliday	Liverpool	11 〃	Hongkong 3)
〃	—	〃	Nankin	A. Grange	Glasgow	14 April	Ningpo

1) met 11 Passagiers. 2) met 14 Passagiers. 3) met 3 Passagiers. 4) met Passagiers. Mevr. Guise en Dochter, de Heeren van Dort en Weiss, de Jongeheeren Michaëlis en Mispelblom Beijer.

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		AGENTEN.
Augustus	14	Nederlandsch	bark	S. van Heel	D. H. Dietz	Rotterdam	20 Febr.	J. Cezard & Co.
〃	—	Engelsch	brik	Leven.	R. Ballard	Cocos Eilanden	5 Aug.	Wilson & Co.
〃	15	Nederlandsch	schip	Stad Dockum	H. B. Jaski	Hongkong	20 Junij	B. Kopersmit & Co.
〃	—	Ned. Indisch	bark	Banel Gair	Said bin Asgaf.	Padang	8 Aug.	Buys, Jacobsen & Co.
〃	—	〃	brik	Cheribon Packet	D. Cowan	Muntok	21 Julij	〃
〃	16	Nederlandsch	schip	Kosmopoliet.	J. Bouten	Rotterdam	14 Mei	B. Kopersmit & Co.
〃	—	Ned. Indisch	bark	Joesroot Karim	Said Aboebakar	Bealing	7 Aug.	Coulster.
〃	17	Nederlandsch	schip	Wilhelmina en Clara	C. Abrahamss	Amsterdam	5 Mei	Haager en Schuurman.
〃	—	〃	〃	Doctrina et Amicitia	J. C. Strootman	〃	— 〃	〃
〃	—	Ned. Indisch	bark	Ellen	Wentholt	Samarang		B. Kopersmit & Co.
〃	—	Engelsch	brik	Sarah	W. Feith	Samarang	18 Aug.	

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM		VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR.
Augustus	15	Z. M	stooms.	Princes Amelia	kapt. lt. t/z. A. J. Kroef	Nederland
〃	—	Gouv	〃	Java	H. F. Bernoster	Banjermassing
〃	—	Ned. Indisch	〃	Koningin der Nederlanden	E. Lewis.	Singapore
〃	—	〃	〃	Padang	A. Guijot	Samarang via Soerabaija
〃	—	Nederlandsch	bark	Fortuna	N. de Lignij	〃 〃
〃	—	Ned. Indisch	〃	Djeilanie	Said bin Alie	Cheribon
〃	—	〃	schoen.	Chieftain	J. C. Kruijmel	Billiton
〃	—	〃	〃	Blidjoe Srie Boelan	Tan Hiantjoug	Muntok
〃	16	Nederlandsch	bark	Kiandra	Pfister	Pecalongan
〃	—	〃	〃	Nederland	J. van Breen qq	Tagal
〃	—	Siam	schip	Kim Senglie	Goeina	Siam via Singapore
〃	17	Nederlandsch	bark	Pegasus	Mansourij	Hongkong
〃	—	Ned. Indisch	brik	William	A. N. de Jong	Grissee
〃	—	〃	〃	Anna Margaretha	C. M. van Nooijen	Riouw en Singapore
〃	—	〃	bark	Ydroeis.	Sech Bakir.	Padang
〃	—	Nederlandsch	schip	Metalen Kruis	J. P. Zuurdeeg	Soerabaija
〃	—	〃	bark	Hollands Trouw	A. H. Keuker	Tagal

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Vriendentrouw*	D. Greveliuck.		B. Kopersmit & Co.
〃	schip	Stad Dockum*	H. B. Jaski		〃
〃	〃	Hugo Grotius	Vogelzang qq		Metzendorff, Wilmans, Buijs & Co.
〃	bark	Dina	Rademakers		〃
〃	schip	Johannes Anthonius*	A. Voogd van der Straaten	Nederland	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
〃	bark	Com. de Koning van der Heim	van Zanten		〃
〃	schip	Rotterdam	H. Poort.		Reynst en Vinju.
〃	bark	Canton	Kettler	Rotterdam	Busing, Schröder & Co.
〃	schip	Geertruida Maria	Spiegelberg		van Ommeren, Busse & Co.
〃	brik	Constance*	T. Sipkes	Amsterdam	Willem de Jong.
〃	schip	Princes Amalia	L. W. van Bijn van Alkemade		J. Cezard & Co.
〃	bark	Maria en Hillegonda*	P. Piccardt.		〃
〃	〃	Vice Admiraal Gobius*	A. van Duijn	Soerabaija	〃
〃	〃	Copernicus	L. Visser	Samarang en Soerabaija	〃
〃	〃	S. van Heel	D. H. Dietz	Soerabaija	〃
〃	schip	Nederland	J. Hoekstra	Soerabaija	Haager en Schuurman.
〃	bark	Graaf Dirk III	C. F. Rotgans		Coulster
Ned. Indisch	schoener	Pangerang Moh. Sah. hern. Zeevond*	Sech bin Swie	Palembang	〃
〃	bark	Helen Louise*	Metzelaar		P. Landberg en Zoon.
〃	〃	Faid Alim*	Sech bin Lachboe		B. J. Jacobs.
〃	〃	Banel Gair*	Said bin Asegaf.		Buijs, Jacobsen & Co.
〃	brik	Cheribon Packet*	D. Cowan.		〃
Engelsch.	〃	Leven*	Ballard	Cocos Eilanden	Wilson & Co.
〃	bark	Gorrilla*	J. Chuseman		Maclaine, Watson & Co.
〃	schip	Majestic*	Jones		〃
〃	bark	Lizzie Aisbett*	Jack	Singapore	E. Moormann & Co.
Noorw.	〃	Souverain*	Hellison	Amsterdam via Cheribon	〃
Hanover	schip	Kroonprins Ernst August*	P. C. Wilder	Soerabaija	J. F. van Leeuwen & Co.
〃	brik	Carl*	Gunn		Hunter, Houghton & Co.
Fransch	bark	Rose Maria Louise*	Garnau		J. Cezard & Co.
〃	〃	Hiram*	Reboulet		〃
Hamburg	〃	D. F. Weber*	H. J. Leede	Soerabaija	Busing, Schröder & Co.
Pruissch	〃	Germania*	W. Franke	Soerabaija	Adam & Co.

De particulieren schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen schepen te *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	DATUM.	VAN
Aug.	1	Nederlandsch	bark	Prins Hendrik	J. Verloop	27 Julij	Probolingo
〃	3	Engelsch	〃	Launceston	W. A. Haijes	30 〃	Soerabaija
〃	4	Ned. Indisch	stoomb.	Oenarang	S. van Hulstijn	3 Aug.	Batavia
〃	—	〃	brik	Passekan	Tan Siau Bing	30 Julij	Pecalongan
〃	—	Nederlandsch	schip	Staatsraad van Ewijck	F. de Winter	28 〃	Batavia
〃	—	〃	bark	Christiaan Huijgens	J. van Katwijk	26 Febr.	Nederland
〃	5	Ned. Indisch	schip	Maria Henriette	J. Winter	28 Julij	Batavia
〃	6	Engelsch.	brik	Sarah	W. Firth	1 Aug	Cheribon
〃	7	Ned. Indisch	〃	Salim	Said Segaf	28 Julij	Kottee
〃	—	〃	bark	Annetta	Ong Kee Kong	1 Aug.	Cheribon
〃	—	〃	〃	Atitoor Rachman	Intje Kapie	10 Julij	Riouw
〃	—	Nederlandsch	〃	Estafette	C. J. Oepkes	1 Aug.	Batavia
〃	—	Engelsch	schip	Omega	J. Ballinghall	26 Julij	〃
〃	8	Ned. Indisch	bark	Sara Eleonora	D. Schuijmer	6 Aug.	Pecalongan
〃	—	〃	stoomb.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	— 〃	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Samarang*.

DATUM		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Augustus	3	Ned. Indisch	bark	Colombus Almansoor	Said Sahap	Soerabaija
〃	—	〃	〃	Kim Wan	Lie Tjing Ing	Riouw
〃	6	〃	stooms.	Oenarang	S. van Hulstijn	Soerabaija
〃	7	Engelsch	bark	Launceston	W. A. Haijes	Pecalongan

In lading liggende schepen te *Samarang*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Vijf Vrienden	C. Johan	Nederland	van Maanen en Co.
〃	〃	Henriette	J. Portengen		B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Prins Hendrik	J. Verloop	Nederland	Dorrepaal & Co.
〃	〃	Christiaan Huijgens	J. van Katwijk		van Maanen & Co.
〃	schip	Staatsraad van Ewijk	F. de Winter	Nederland	Mc Neill & Co.
〃	bark	Estafette	C. J. Oepkes	Soer. Pam. en Pecalongan	Dorrepaal & Co.
Fransch	〃	Nicolaas Cezard	H. Morgneteau	Frankrijk	〃
Engelsch	brik	Sarah	W. Firth	Australie	Mc Neill & Co.
Ned. Indisch	bark	Bintang Anem	J. Steendam	Rembang	Gezagvoerder
〃	〃	Djoedool Barie	Said Baharoon		〃
〃	〃	Johanna Elizabeth	H. S. van Hien		van Maanen & Co.
〃	〃	Kim Hing Sing	Lim Biauw Tioe		Gezagvoerder
〃	〃	Ellen	F. A. P. Wentholt	Batavia	B. Kopersmit & Co.
〃	schoener	Aloewie Segaf	Oewa Kaba		Gezagvoerder.
〃	〃	Hap Eng	Kwee Tiang Oewan	Singapore	〃
〃	brik	Passekan	Tan Siauw King	Batavia en Pecalongan	〃
〃	schip	Maria Henriette	J. Winter	Batavia	B. Kopersmit & Co.
〃	brik	Salim	Said Segaf		Gezagvoerder.
〃	bark	Annetta	Ong Kee Kong	Pontianak	〃
〃	〃	Atitoer Rachman	Abdul Kapie		〃
〃	〃	Sara Eleonora	D. Schuijmer	Batavia	〃

Aangekomen schepen te *Wijnkoopersbaai.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug. 2	Ned.	schip	Sonburg..............	Zwart.........	Anjer

Aangekomen schepen te *Cheribon*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug. 6	N. I.	bark	Kim Tianhoat.........	Tan Hoktjoan.	Batavia
„ —	„	„	Justina..............	Tjingtjoan....	„
„ —	„	„	Kimwan...............	Lie Tjin Ing..	Tagal
„ —	„	„	Inghoat..............	Kwee Koga..	Riouw

Vertrokken schepen van *Cheribon.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Aug. 4	N. I.	stooms.	Palembang Packet...	Scheel	Batavia
„ —	Brem.	schip	Etha................	Buschman	Pers. v. Batavia
„ —	N. I.	schoen.	Blinjoe Sri Boelan...	Tan Hiantjong.	Batavia

Aangekomen schepen te *Indramaijoe.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug. 4	N. I.	bark	Anoear Salim........	Said Madehie.	Cheribon
„ 5	Ned.	brik	Koerier.............	Rotgans......	Batavia
„ 7	N. I.	bark	Soengoan............	Djiantjien....	„

Aangekomen schepen te *Pecalongan.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug 4	N. I.	brik	Nasrin Madjit........	Said Alhabasaij	Cheribon
„ —	„	bark	Vrijhandel...........	Said Alhabasaij	Sumanap
„ 5	Ned.	„	Welvaart	Mooi.........	Batavia
„ —	N. I.	„	Atitool Rachman.....	Abdul Kapie.	Riouw.
„ 6	„	„	Maijmoon............	Said Barkeba.	Grissee

Vertrokken schepen van *Pecalongan.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Aug. 5	N. I.	brik	Tartar..............	Kiangkong ...	Batavia
„ 6	„	bark	Eleonora.............	Schuijmer	Samarang
„ —	„	„	Atitoor Rachman....	Abdul Kapie..	„

Aangekomen schepen te *Sumanap..*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Julij 30	N. I.	bark	Fathool Madjit......	Sech Bahasoan	Pasoeroean

Vertrokken schepen van *Pamakassan.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Julij 31	N. I.	bark	Ydroessie...........	Sech Bakir...	Padang

BATAVIA, 14 *Augustus* 1861.

INVOEREN.

Lijnwaden. *Hollandsche Madapollams* met iets meer vraag. Wij noteeren thans 5/4 *f* 5,10 @ *f* 5,20, 6/4 *f* 6.15 @ *f* 6,25, 7/4 *f* 7,20 @ *f* 7,30, 8/4 *f* 7,30. *Calicots* met weinig kooplust en prijzen in dalende rigting. Als marktwaarde is thans aan te geven voor 5/4 *f* 5,15 @ *f* 5,20, 6/4 *f* 6,20 @ *f* 6,30, 7/4 *f* 6,70 @ *f* 6,80. *Engelsche witte* en *Ruwe Katoenen* zonder variatie in prijs en moeijelijk van de hand te zetten. *Engelsche Shirtings* voor 26 inch van middelmatige kwaliteit bestond goede vraag en hadden verkoopen van eenig belang plaats; voor 45 inch bestaat slechts een beperkt debouché tot lagere prijzen. Naar *Hollandsche Shirtings* bestaat zeer weinig vraag. *Cambrics* met toenemenden voorraad en weinig handel. *Adrianopel effen rood Katoen* met vermeerderende navraag. *Gedrukte Goederen* met ruim voorziene markt in de mindere kwaliteiten die weinig begeerd zijn, betere soorten werden bij groote kwantiteiten geplaatst doch tot lage prijzen. *Ginghams* met overvoerde markt. *Battiks* in gewilde patronen bij kleine partijen verkoopbaar, doch slechts tot lage prijzen. *Hollandsche Drillings* met voortdurende goede vraag tot *f* 7.— @ *f* 8.— Ꝑ ps. naar kwaliteit. *Amerikaansche* ontbreken. *Engelsche* met belangrijke afdoeningen tot *f* 5,50 @ *f* 6,75 naar kwaliteit. *Ruw Garen* no. 40/50 *f* 110.— @ *f* 120.—. *Adrianopel Rood garen* no. 28, hollandsch fabrijkaat *f* 260.— @ *f* 265.—. Goed bekende duitsche merken *f* 255.— @ *f* 260.— Ꝑ picol vooralsnog echter met weinig vraag. *Naaigarens* met ruime verkoopen tot gereduceerde prijzen. *Wollen goederen* zonder noemenswaardige verandering.

Metalen. *Zweedsch IJzer* in staven geassorteerd *f* 11,50 @ *f* 12.— met voorraad en uit de eerste hand moeijelijk van de hand te zetten ten gevolge van belangrijke opruimingen op Vendutie van door zeewater beschadigde partijen. *Engelsch ijzer* in alle soorten ruim voorhanden en zonder prijsverandering. *Bloklood* thans onverkoopbaar. *Bladlood* tot *f* 25.— Ꝑ picol en détail langzaam afgaande. *Koperen Spijkers* met voorraad *f* 90.— @ *f* 95.— Ꝑ picol. *Hollandsch Bladkoper* *f* 105.— @ *f* 115.—. *Engelsch dito* *f* 110.— @ 119.—. *Geel metaal* *f* 95.— @ 100.— met ruime voorraad en weinig kooplust. *Zweedsch Staal* *f* 13.— @ *f* 14.— Ꝑ tob doch moeijelijk van de hand te zetten. *Zink* ruim voorhanden. *Blik* met matigen voorraad tot *f* 20.— @ *f* 21.— Ꝑ kistje gewild. *IJzeren Spijkers* bij goede assortimenten verkoopbaar @ *f* 17.— tot *f* 18.— Ꝑ picol.

Provisiën en Dranken. *Eng. Bier* op fust met navraag voor puike kwaliteit, afgetapte soorten met grooten voorraad en onverkoopbaar. *Hollandsch Bier* op fust tot *f* 40.— Ꝑ 1/2 pijp aangeboden doch weinig liefhebbers. Afgetapt *Haantjes Bier* zeer gewild tot *f* 7,50 @ *f* $7^{5}/_{8}$ Ꝑ dz., andere soorten naar evenredigheid lager, gedurende de maand Julij werden 2210 Collis aangevoerd. *Cognac* bij goede soort tot redelijke prijzen verkoopbaar. *Genever* met meerdere vraag doch nog zonder prijsverbetering ten gevolge der groote voorraad, die op Ultimo passato in Entrepôt kelders bedroeg. Gedurende de verloopene maand werden er wederom aangevoerd kelders. *Bordeaux wijnen* in kisten bij goede en bekende kwaliteit geregeld afgaande van *f* 35.— tot *f* 40.— Ꝑ kist. Op fust met veel voorraad en weinig koopers. *Rhijnwijnen* slechts bij kleinigheden in de fijnere soorten afgaande. *Portwijn* afgetapt gewild; op fust moeijelijk te plaatsen. *Madeira* thans weinig begeerd. *Champagne* met groote voorraden in alle soorten en voor het oogenblik onverkoopbaar. *Selterswater* op halve kruiken @ *f* 14— begeerd. *Wijnazijn* @ *f* 25.— tot *f* 30.— Ꝑ oxhoofd aangeboden. *Boter* van *f* 12.— tot *f* 14.— naar gelang van kwaliteit en merk verkoopbaar. De aanvoer gedurende de maand Julij bedroeg 6445 vaatjes. *Hammen* *f* 5.— @ *f* 7·— naar kwaliteit. *Kaas* @ *f* 6.— gewild. *Gezouten vleesch* en *spek* overvoerd en niet te plaatsen. *Amerikaansch meel* *f* 32.— met voorraad. *Hollandsch dito* *f* 28.— @ *f* 30.— naar kwaliteit. *Olijfolie* voor goede kwaliteit tot *f* 14.— begeerd. *Provisiën in blik* 25% @ 30% avans op factuur. *Vleeschen* moeijelijk te plaatsen.

Diversen. *Propatria papier* alleen op vendutie te realiseeren. *Vensterglas* van *f* 10.— tot *f* 14.— te plaatsen. *Glazen dakpannen* *f* 14.— @ *f* 15.—. *Lijnolie* ruim voorhanden en thans @ *f* 18.— aangeboden. *Arakleggers* waarvan de voorraad in de laatste 3 maanden weder met ca. 2000 stuks werd vermeerderd blijven tot *f* 25.— aangeboden zonder koopers te vinden. *Hollandsch zeildoek* schaarsch en gewild tot verbeterde prijzen. *Touwwerk* langzaam afgaande. *Loodwit* *f* 14.— @ *f* 14,50 verkoopbaar. *Zinkwit* *f* 22.— weinig gevraagd. *Geassorteerde verwen* *f* 3,50 @ *f* 5.—. *Eau de Cologne* *f* 2.— @ 6,50 Ꝑ dozijn, naar kwaliteit. *Hollandsche Goeniezakken* *f* 40.— @ *f* 50.— Ꝑ 100 stuks, naar kwaliteit. *Compositie kaarsen* *f* 18.— gewild. *Zweedsch Teer* schaars en gewild. *Koolteer* afgedaan *f* 9.— @ *f* 10.—. *Harst* ontbreekt.

Steenkolen. Australische aan de wal geleverd te Cheribon *f* 22,50. Engelsche aan de wal geleverd te Samarang *f* 25.— Ꝑ ton, afgedaan. Van boord te ontvangen werden nog verkocht Australische @ *f* 15.—, Engelsche @ *f* 20.— Ꝑ ton.

UITVOEREN.

Arak. Met enkele kleine afdoeningen van *f* 45.— tot *f* 50.— naar gelang van sterkte. **Cubeben.** Een klein partijtje werd afgedaan @ *f* 60.— **Gom Elastiek.** Met afdoeningen van *f* 68.— tot *f* 70.—. Gedurende de maand Junij werden 735 pikols uitgevoerd. **Gom Dammar.** Aangeboden tot *f* 23.— Ꝑ pikol. **Japansch Koper.** Door het Gouvernement zijn aangevoerd circa 8000 pikols die in veiling zullen verkocht worden. **Timor Was.** Tot *f* 190.— Ꝑ pikol zeer begeerd. **Japansch Was.** 500 kisten in veiling opgehouden van *f* 41.— @ *f* 42.— Ꝑ kist. **Foelie.** No. 1. *f* 30.— @ *f* 50.— Ꝑ pikols van puike kwaliteit. **Muscaatnoten** No. 1. *f* 55.— @ *f* 70.— idem. idem. idem. **Peper** Zwarte *f* 16.50 @ *f* 19.50 Ꝑ pikol Witte @ *f* 32.— met afdoeningen. **Huiden.** Buffel- *f* 3.55 met weinig handel. Koe- *f* 3.— @ *f* 4.— met verkoopen. **Bindrotting.** Bandjermassing *f* 7.50 @ *f* 8.—. Padang *f* 4.— @ *f* 5.— met weinig omzet genoegzamen voorraad. **Indigo.** Blijft zeer gewild. Laatste afdoening te Samarang @ *f* 4.35 Ꝑ Amst. ℔. Gedurende de maand Julij werden 3610 pikols uitgevoerd. **Koffij.** Java *f* 34.— @ *f* 34,55 met eenige verkoopen. Padang niet ter markt. Uitvoer in de maand Julij 405 pikols **Suiker** No. 16. Te Soerabaija zijn afgedaan 6000 pikols @ *f* 16.— alleen hoogere nummers, bestemd voor Australie en 5000 pikols @ *f* 15.75 op de plaats leverbaar. Kleine afdoeningen hadden hier plaats @ *f*. 16.— voor No. 16.— De partikuliere uitvoer gedurende de maand Julij bedroeg 35118 pikols. **Rijst.** Batavia Eerste soort *f* 150.— Ꝑ koyang met kleine afdoeningen. Tweede soort *f* 125.— @ *f* 140.—. Cargo *f* 105.— @ *f* 120.— naar kwaliteit. De uitvoer van Rijst gedurende de jongst verloopene maand bedroeg 10159 pikols.

De verkoop der vroeger gemelde p. m. 40 mille picols Tafelrijst is niet doorgegaan, daar inschrijvers hunne billet en ongeopend terug genomen hebben, wijl houders voor het openen derzelve hunne limite van *f* 193 bekend gemaakt hadden.

SCHEEPSVRACHTEN.

Sedert ons jongst berigt hadden de volgende charters plaats:

Pegasus (Holl.) 50 cents Ꝑ pik. voor Rijst, 90 cents. voor Rotting en *f* 50.— voor elken dekpassagier van hier naar Macao. *India* (Zweed.) £ 4.13.6 naar eene haven tusschen Hâvre en Hamburg en 5/- extra naar Holland, Belgie, Gothenburg of Frederikshall, lading te Soerabaija en Pasoeroean in te nemen. *Baron van Pallandt van Roosendaal* (Holl) voor de Factorij der N. H. M. opgenomen tot *f* 125.— Ꝑ last voor p. m. 10.000 pik. Koffij te Amoerang en Menado in te nemen, zoo noodig hier opvullen met Koffij @ *f* 105.—. Ballast vrij. Bestemming Amsterdam. *Nederland* (Holl.) nam gedeeltelijke lading aan tot *f* 105.— voor Suiker en Koffij hier, *f* 110.— voor Suiker te Soerabaija en *f* 110.— voor ligte goederen. *Henriette* (Holl.) werd te Samarang opgenomen tot *f* 105.— voor Koffij en Suiker *f* 95.— voor Tabak en *f* 115.— voor ligt goed.

Ter bevrachting blijven thans nog over: **Hollandsche.** *Cornelia Mathilda.* **Engelsch.** *Majestic, Lizzie Aisbett.* **Hannoversh.** *Kroonprins Ernst August.* **Pruissisch.** *Germania.* **Deensch.** *Cecrops.* **Hamburgsch.** *D. F. Weber.*

Vrachten beduidend gerezen ten gevolge der voortdurende schaarschte aan disponiebele scheepsruimte. Voor Suiker zoude thans *f* 110.— Ꝑ last grif te maken zijn; andere goederen naar evenredigheid.

Wisselkoers. Door het Gouvernement worden wissels op *Holland* @ 99% afgegeven. Bij particulieren bestaat veel vraag naar papier. Aanvankelijk werden eenige bedragen tot $100^{3}/_{4}$% afgegeven, doch successivelijk klom de koers op pari en $99^{3}/_{4}$ waartoe in de laatste dagen beduidende afdoeningen plaats hadden, zoodat thans de laatste noteering als juiste waarde mag aangenomen worden. Op Engeland 6/m z. *f* 11.92^{5} à *f* 11.95 Ꝑ £. Op China *f* 2.72 Ꝑ doll. Op Singapore *f* 2.70 Ꝑ doll. Op Calcutta *f* 123.— Ꝑ 100 CRs.

Spetien. *Hollandsche gouden ducaten* oude *f* 7.—, nieuwe *f* 6.—. *Engelsche Souvereinen* *f* 12.80 met afdoeningen. *Australische* dito *f* 12,50. *Dubloenen roode* *f* 38.—, *geele* *f* 40.—, @ *f* 41.—. *Tien Gulden stukken* *f* 10,25. *Spaansche Pilaar dollars* niet voorradig. *Mexicaansche Dollars* *f* 2,65. *Australisch Goud in staven* *f* 40.— @ *f* 45.— Ꝑ Reaal, naar mate der gehalte.

Handelsberigten.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA,

VAN 14 tot 15 AUGUSTUS. 1861.

Aanvoer.

Van New-Castle per Eng. brik *Carl*, gez. Gumm, agt. Hunter, Houghton en co.

90 vn. pekelvleesch, 212 ton. steenkolen, *Agenten*.

Van Bushire per Ned. schip *Wilhelmina en Elise*, gez. Priebee, agt. Hunter, Houghton en co.

4 zakk. noten, 78 kn. rozijnen, 56 zakk. en 105 do. dadels en zaden, 21 coll was, 33 zakk. zaden, 100 kn. en 408 kalb. rozenwater, 3836 kn. gedr. vruchten, 1 kb. wijn, 10 kn. eetwaren, *Aganoor*.

112 ks. rozijnen, 19 do. en 6 kalb. rozenwater, 779 zakk. dadels, 19 do. amandelen, 45 do. zaden, 30 kn. en 120 kalb. rozenwater, 75 do. wijn, 2 do. was, *Arethoon*.

3 pakk. was, 1 do. karpetten, 1 kt. edelgesteenten, *Gasper*.

1 kt. aardewerk, 2 kn. eetwaren, *Peter*.

1 kalb. wijn, 2 kn. eetwaren, *Thomas*.

Uitvoer.

Naar Nederland per Eng. bark *Leonidas*, gez. Allardijce, agt. Hunter, Houghton en co.

3997 pic. suiker, 396 do. koffij, 14 do. witte en 134 do. zwt. peper, 10 do. notenmuskaat, 1[illegible] do. foelie, $28^{1}/_{2}$ legger arak, *Hunter, Houghton en co.*

1 kt. harmonium, 2 kn. pass. goederen, *Borneo Comp. Limited*.

8 paarden, *Lelienfein*.

Naar Padang per Ned. Ind. schip *Hood Hood*, gez. Sech Lamrie.

78 kn. en 28 bn. manufact., uit entrep., van *Ommeren, Rueb en co.*

10 bn. garen, uit entrep., 1 kt. slendangs, 4 kn. gedr. katoen, 205 bund. staal, 5 mand. aardewerk, *Telsen, Hunt en co.*

9 kn. eau de cologne, uit entrep., 1 kt. schilderijen, 1 do. stoelen, 2 kn. tuigen, 5 do. kramerijen, 18 coll. ijzerwaren, 500 ps. jap. bezems, 10 do. lepels doosjes, 3 do. schrijf cassetten, *Hagedorn, Plump en co.*

1 kt. cristalwerk, 2 kn. postpapier, *Gumprich en Strauss*.

18 kn. provisien, 13231 ps zakken, 9/m matten en zakken, *Dümmler en co.*

445 koij. gouv. zout, *Aan boord gebleven lading*.

Naar Nederland via Samarang en Soerabaija per Ned. schip *Arlequin*, gez. Singer, agt. Busing, Schröder en co.

30 kn. bier, 25/m metselsteenen, 4 kanonnen, 307 coll. machinerien, 389 kn. ongebl. katoen, 30 keld. genever, 25 hammen, 10 kn. ansjovis, 2 do. provisien, 2 do. tafelzuur, *Aan boord gebleven lading van Nederland*.

170 kn. vensterglas, 15 do. koper, *Busing, Schröder en co.*

Naar Nederland via Samarang en Soerabaija per Ned. bark *Fortuna*, gez. de Lignij, agt. van Ommeren, Rueb en co.

300 pic. tin, 100 do. rotting, 500 do. koffij, *N. H. M.*

Voor Samarang.

5 kn. zijde, 1 merkijzer, *N. H. M.*

5 pakk. jap. bladkoper, 2 kn. gew. katoen, 34 stav. ijzer, 50 tobb. staal, 500 platen zink, 20 vs zinkwit, uit entrep., 1 kt. gew. slendangs, 1 bl. rijst zakken, 49 bn. koffijzakken, 50 vn. afget bier, 3 kn. kains, *E. Moormann en co.*

1 kt. chitzen, *van Ommeren, Rueb en co.*

2 kn. wijn, 2 do. spek, 2 do. saucijs, 1 kt. rolpens, 8 kn. bitter, 15 blikk. verf, 10 do. lijnolie, 6 kn. koek, 10 blikk. terpentijn, 8 kn. likeuren, 20 hammen, 1 kt. wol, *J. A. Bond*.

Naar Samarang per Ned. schip *Metalen Kruis*, gez. Zuurdeeg, agt. Schimmelpenninck en co.

25 vs. boter, 6 kazen, 37/m steenen, *Aan boord gebleven lading van Nederland*.

Naar Soerabaija per Deens. brik *Cecrops*, gez. Davidson, agt. Maclaine, Watson en co.

5 kn. parapluien, 147 coll. machinerien, 20 vn. porter, 3 kn. en 48 coll. en 3 vn. koopmanschapp., 30 do bier, 52 suiker pannen, 4 coll. machinerien, 40 bund. schoppen, 15 portmantiere, 1 kt. ijzerwerk, 1 do. lederwerk, 1 do. diversen, 1 do. staalwerk, 35 bund. ijzer, 20 vn. spijkers, 10/m vuur vaste-steenen, 10 vn. vuurkleij, 22 ks. zeep, *Aan boord gebleven lading van Engeland*.

Naar Nederland via Soerabaija per Ned. bark *van der Palm*, gez. Marcus, agt. Metzendorff, Wilmans, Ruys en co.

eene partij steenkolen, 5 kn. wijn, *Aan boord gebleven lading van Nederland*.

Naar Billiton via Pontianak en Singkawang per N. I. stoomb. *Macasser*, gez. Kuller, agt. W. Cores de Vries.

3/m en 1 kt. sigaren, 1 do. azijn, 1 pic. en 1 mand. suiker, 1 kt. wijn, 1 vt. bier, 1 pic. koffij, 1 kt. provisien, 1 keld. genever, *van Walchren en van Dorp*.

f 20000 zilv. munt, *John Pryce en co.*

2 coll. artill en 8 do. milit. goederen, *Gouvernement*.

Voor Singkawang

45 coll. artil. en 21 do. div. gouv goederen, *Gouvernement*.

62 keld. genever, uit entrep., 5 kn wijn, 4 do. provisien, 2 do. lamp bollen, 3 do. lijnolie, $^{1}/_{2}$ vt. meel, 1 do en 1 eetservies, *van Riet en ter Gouw*.

Voor Pontianak.

1 kt. sarongs, uit entrep., *Metzendorff, Wilmans, Ruys en co.*

10 kn. bier, 1 kt. lampen, 1 do. beschuit, 3 kn. provisien, 3 do. amerik klokken, 2 pakk. bezems, 1 kt. woll. goederen, 1 koffer kleederen, 1 kt. rozenwater, *Suur*.

2 kn. glas, *John Pryce en co.*

38 coll. div. gouv. goederen, *Gouvernement*.

Voor Borneo Westkust.

1 kt. wijn, uit entrep., *John Pryce en co.*

15 mand. bier, 75 keld. genever, uit entrep., *van Riet en ter Gouw*.

12 ks. cognac, uit entrep, *Gumprich en Strauss*.

4 mand. bier, 1 do. min water, uit entrep., *Winsser, de Lange en co.*

60 paarden, *Gouvernement*.

Naar Australia via Soerabaija per Eng. brik *Spraij*, gez. Hillman, agt. Maclaine, Watson en co.

420 pic. suiker, 20 do. rotting, *Maclaine. Watson en co.*

40 ton. steenkolen, *Aan boord gebleven lading van New-Castle*.

Naar Samarang via Soerabaija, Macasser Timor en de Molukkes per N. I. stoomb. *Ambon*, gez. Vogel, agt. W. Cores de Vries.

Voor Samarang.

20 kn. amphioen, 10/m goenie zakken, 163 stav. ijzer, 79 coll. div. gouv. goederen, *Gouvernement*.

10 kn. cambrics, 1 kt. rood katoen, *Yap Ban*.

1 kt. eau de cologne, 2 kn. kramerijen, *Hagedorn, Plump en co.*

10/m man sigaren, *Ahlers*.

4 kn. kains, 1 kt. fluweel, *Engelhard en co.*

4 kn. staalwerk, *Pandel en Stiehaus*.

30 kazen, *de Fennes*.

50 hammen, *Metzendorff, Wilmans, Ruys en co.*

3 kn. garens, *Yap Han*.

13 kn. ongebl. katoen, *Tan Hian*.

3 kn. mousselines, 5 do. wit en 6 do. ongebl. katoen, 3 do. chitzen, 1 kt. knoopen, 1 do. kat. goederen, 22 bn. drills, *Lim Djie*.

109 bn. drills, *E. Moormann en co.*

5 kn. wijn, uit entrep., *Reynst en Vinju*.

55/m sigaren, uit entrep., *Maclaine. Watson en co.*

1 kt. sabels, 1 do. passementenwerk, uit entrep., *J. Cezard. en co.*

1 kt. regaal, *Agenten*.

1 kt. diversen, 3 pic. was, 8 kn. ruwe zijde, 18 mand. visch, *Lading van Singapore*.

1 tromm. kleederen, *van Riet en ter Gouw*.

Voor Soerabaija.

4 kn. opium, 21 do. manufact., 1 kt. specie, *Lading van Singapore*.

3 kn. ongebl. vruchten, *Cassalette en co.*

131 coll. div. gouv. en eenige marine goederen, *Gouvernement*.

2 kn. opium, uit entrep., *B. Kopersmit en co.*

1 kt. kains, 2 kn. sarongs, uit entrep, *Engelhard en co.*

9 kn. wijn, uit entrep., *Reynst en Vinju*.

6 kn. knoopen, *Abeelen, Dennison en co.*

20 ks. slaolie, *L. Platon en co.*

8 kn. gereedschapp., 1 kinder wagen, *Poublon*.

2 kn. likeuren, 2 do. geleijen, 5 do. portwijn, 1 kt. tomalis, 1 do. azijn, 2 kn. ruwe, 2 do. provisien, 3 do. rhijnwijn, 6 do. champagne, 2 do. vruchten op brandij, 3 do. vruchten op water, 4 do. wijn, 6 do. slaolie, 1 kt. provisien, 5 kn. cognac, 4 do. diversen, 6 tromm. beschuit, 1 pak. jap goederen, 1 vt. meel, *Leroux en co.*

1 kt. half laken, *E. Moormann en co.*

1 pak. trommels, *B. Kopersmit en co.*

1 kt. zeildoek enz., *Jacometti en co.*

1 tromm. kleederen, *van Riet en ter Gouw*.

Voor Macasser.

1 kt. en 2 pistolen, *Cassalette en co.*

1 kt. regaal, 2 vn. spek, 2 ks. cognac, 10 do. wijn, 3 vn. vleesch, 10 vs. boter, 10 keld. genever, 6 vn. bier, uit entrep., *Agenten*.

276 stav. ijzer, 187 coll. div. gouv. goederen, *Gouvernement*.

1 kt. doeken, 2 kn. sarongs, uit entrep., *Arnold en Zoon*.

2 kn. rood garen, 3 do. manufact., uit entrep., *Metzendorff, Wilmans, Ruys en co.*

10 kn. wijn, uit entrep., *L. Platon en co.*

2 kn. doeken, uit entrep., *Said Aloei Baharoen*.

3 kn. batik doeken, *Burt, Myrtle en co.*

877 ducaten, *B. Kopersmit en co.*

60 hammen, *Gouijn*.

1 bl. kat. zaad, 2 pakk. vlas, 1 kt. monsters, *N. H. M.*

30 ps. stoelen, 4 kn. doeken, *Busing, Schröder en co.*

2 kn. doeken, *Metzendorff, Wilmans, Ruys en co.*

Voor Menado.

10/m. zakken, 68 coll. div. gouv. goederen, *Gouvernement*.

200 kelk. arak, *Maclaine, Watson en co.*

1 kt. regaal, *J. Cezard en co.*

6 kn. manufact., uit entrep., *W. Cores de Vries*.

2 kn. sarongs, uit entrep., *Engelhard en co.*

Voor Banda.

86 coll. div. gouv. goederen, *Gouvernement*.

4 mand. bier, uit entrep., 8 kn. provisien, *Winsser, de Lange en co.*

10 kn. wijn, uit entrep., *L. Platon en co*

6 kn. diversen, *Sech Achmat bin Oemar Foebul*.

Voor Ternate.

8 coll. div. gouv. goederen, *Gouvernement*.

1 vt koperen spijkers, 1 kt beschuit, 5 kn. manufact., 5 do. koper, uit entrep., *C. Bahre en G. Kinder*.

1 kt. manufact., uit entrep., *Pandel en Stiehaus*.

Voor Amboina

70 coll. diversen, 5500 ps. zakken, *Gouvernement*.

6 bezems, 6 matten, 2 kn. gember, 2 hammen, *Abeelen, Dennison en co.*

2 vn. hagel, 1 kt. manufact., 1 do. spiegels, 1 pak. parapluien, *Gumprich en Strauss*.

1 kt. stalen pannen, *Hagedorn, Plump en co.*

1 kt. manufact., uit entrep., *Niederer en co.*

1 kt. eetwaren, uit entrep., *Gumprich en Strauss*.

1 kt. boeken, uit entrep, *Cassalette en co.*

2 kn. regalen, *Gouijn*.

Voor Kema.

2 kn. manufact., uit entrep., *Niederer en co.*

6 bezems, 6 matten, *Abeelen, Dennison en co*

Voor de Molukkos.

1 pak. regaal, *J. F. van Leeuwen en co.*

1 kt. rood katoen, 1 bl. manufact., uit entrep., *Gumprich en Strauss*.

Marktprijzen.

TE BATAVIA, DEN 17 AUG. 1861.

BENAMING DER GOEDEREN.	PRIJZEN VAN	PRIJZEN TOT	AANMERKINGEN.
Arak Batavia.........Ꝑ legg.	45.—	50.—	afgedaan tot not.
Casia, Vera..................	....	....	niet aan de markt.
Cochenille....................	....	....	Idem.
Cubeben......................	60.—	....	afgedaan.
Foelie N°. 1 Benkoelsche....	30.—	50.—	naar kwaliteit.
Gom Elastiek.........Ꝑ pic.	68.—	70.—	verkoopen.
„ Benzoin....................	35.—	65.—	geen transactien.
„ Dammar.........Ꝑ pic.	23.—	....	aangeboden.
Gutta Percha..................	....	....	niets op de plaats.
Huiden, Koe..................	3.—	4.—	weinig gezocht.
„ Buffel..........Ꝑ st.	3.75	....	afgedaan.
Indigo........................	....	4.35	Sam. afg. en gewild.
Japan Boomwas................	41.—	42.—	inveil. opgehouden.
Kampher, Japan... per Balie.	....	....	niet voorhanden.
Klapper Olie.................	22.—	23.—	verkoopen voor cons.
Koffij, Java.................	34.—	34.55	verkocht.
Padang	....	....	niet voorhanden.
Koper, Japansch..............	80.—	....	nom. zonder voorr.
Kruiddnagelen..........Ꝑ pd.	....	....	niet voorradig.
Notenmuscaat No. 1 Benk....	55.—	70.—	naar kwaliteit.
Peper, zwarte................	16.50	19,50	besteed.
„ witte......................	32.—	....	afgedaan.
Rotting, Banjermassing.......	7.50	8.—	omzet gering.
„ Padang.....................	4.—	5.—	«
Rijst, Indramaijoe met zakken.	200.—	....	afgedaan.
« Witte Batavia 1e kwalit.	150.—	....	geringe afdoening.
« „ „ 2e „......	125.—	140.—	« «
« Cargo......................	105.—	120.—	« «
Sandelhout...................	....	....	niet voorradig.
Sapanhout, Manila in Entrep.	6.—	....	nominaal.
„ Java........Ꝑ pic.	3.—	....	
Suiker No. 16................	....	16.—	aangeboden.
Tabakbladeren................	....	....	niet aan de markt.
Tamarinde....................	6.—	....	geen omzettingen.
Tin...........................	85.—	....	weinig voorraad
Was, Timor...................	190.—	....	begeerd.

Van elk in deze courant voorkomend artikel, dat geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet H. M. VAN DORP.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP TE BATAVIA.